

шифр Інвестиційний
потенціал

Наукова робота на тему:
**ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА КИЄВА**

2020

ЗМІСТ:

ВСТУП 2

1. Теоретичні засади інвестиційного потенціалу регіону 4

2. Практика реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва 11

3. Перспективи розвитку інвестиційного потенціалу м. Києва 23

ВИСНОВОК 31

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 34

ДОДАТКИ 38

ВСТУП

Місто Київ є політичним, адміністративним, духовним, культурним та історичним центром України. Київ є найбільш інвестиційно привабливим містом України: тут було реалізовано багато інвестиційних проектів за участю українських та іноземних партнерів, у столиці сконцентровані компанії, що здійснюють свою діяльність у різних галузях економіки та завдяки своїм висококваліфікованим кадрам, за наявності інвестицій, ці компанії здатні скласти серйозну конкуренцію на світових ринках, значною перевагою інвестування у м. Києві є близькість до основних центрів прийняття рішень і широкі можливості для комунікацій з усіма зацікавленими сторонами у здійсненні інвестиційного проекту .

Актуальність дослідження обумовлена тим, що майбутнє Києва значною мірою пов'язано з його ефективним економічним розвитком, необхідною умовою якого є реалізація столицею свого інвестиційного потенціалу. Саме тому інвестиційний потенціал міста Києва є досить актуальною та необхідною темою для наукового вивчення.

Об'єктом даного дослідження є інвестиційний потенціал міста Києва як економічне явище.

Предметом — механізм фінансового забезпечення практичної реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва.

Головною **метою** є дослідження існуючого механізму фінансового забезпечення з одночасним пошуком методів його вдосконалення, що в результаті сприятиме найефективнішій реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва та загальноекономічному розвитку міста в цілому.

Завдання для теоретичної частини:

– дослідити еволюцію та економічну сутність поняття «інвестиційний потенціал», його відмінність від таких взаємопов'язаних понять як «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість», охарактеризувати місце і роль об'єкта аналізу у економічному розвитку міста;

– визначити й обґрунтувати нормативне, інформаційне та програмне забезпечення, систему показників, методів розрахунку інвестиційного потенціалу, а також окреслити коло потенційних користувачів результатів аналізу.

Завдання для аналітичної частини:

- сучасний стан системи інвестиційного потенціалу м. Києва та окремих його складових;
- дослідити бюджетний потенціал, як необхідну умову реалізації інвестиційних можливостей м. Києва;
- надати оцінку ефективності та результативності реалізації фінансових аспектів інвестиційного потенціалу м. Києва, зокрема й через проведення окремої оцінки окремих факторів впливу на об'єкт дослідження.

Завдання для практичної частини:

- вивчити та проаналізувати можливості застосування зарубіжного досвіду щодо реалізації інвестицій в Україні в цілому й у столиці зокрема;
- визначити основні проблеми реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва
- запропонувати логічні та обґрунтовані шляхи вдосконалення процесу реалізації інвестиційного потенціалу міста.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

1. Теоретичні засади інвестиційного потенціалу регіону

Розглядаючи інвестиційний процес як цілісний комплекс можна окремо виділити «інвестиційний потенціал», як категорію та економічне явище.

Наразі немає єдиного тлумачення поняття «інвестиційний потенціал» (див. Таблицю 1), оскільки даний термін є досить багатограним з точки зору його економічного змісту, структури та взаємозв'язку з іншими економічними категоріями. Інвестиційний потенціал є складовою фінансового потенціалу і тісно взаємопов'язаний з такими поняттями як «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість».

Таблиця 1

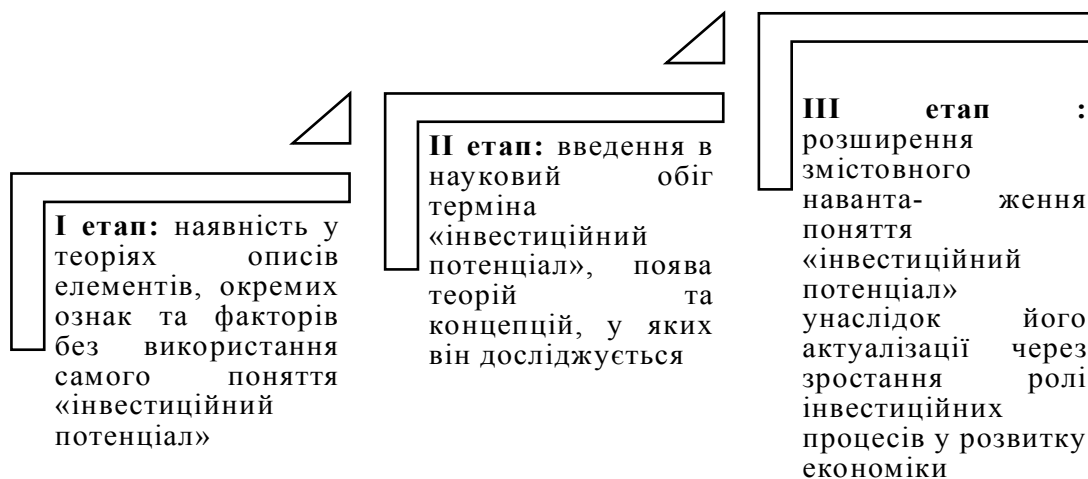
Аналіз відмінностей у трактуванні поняття «інвестиційний потенціал» як ключової категорії дослідження

Підхід до трактування	Науковці, які є прихильниками даного підходу до трактування	Критичний коментар
Як сукупність об'єктивних передумов для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні	А.О. Єпіфанов, Я.І. Єлейко, О.І. Єлейко, К.С. Раєвський	Занадто узагальнене трактування, що не розкриває достатньо економічної сутності поняття.
Як сукупність інвестиційних ресурсів і факторів виробництва, необхідних для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні	П.І. Мірошніченко, Л.В. Ключник, Ф.П. Ткачик, С.А. Сафіуллін, А. Бистряков	З позицій цього підходу інвестиційний потенціал можна уявити як інвестиційний попит, він не враховує здатність економіки прийняти та ефективно використати інвестиційні кошти. Такий підхід значно звужує трактування інвестиційного потенціалу.
Як сукупна можливість формувати внутрішні й залучати зовнішні інвестиційні ресурси з урахуванням природних, економічних і соціальних умов даного регіону	С.В. Іванов, К.П. Покатаєва, З.В. Герасимчук, С.К. Рясков, Я.В. Кобушко	Найбільш повне трактування, що найкраще розкриває суть та зміст поняття.

Джерело: складено самостійно за матеріалами [3].

Крім того, науковці Л. В. Загороднова, Н. И. Новіков розглядають інвестиційний потенціал як «оцінку ефективності використання інвестиційних ресурсів за рахунок оцінки ефективності здійснюваних на їх основі інвестицій в активи» [8], проте це визначення також не можна назвати досконалим, оскільки за такого підходу можна оцінити та пояснити явище «інвестиційний потенціал» через кількісний вимір, проте не пояснює теоретично саму суть категорії.

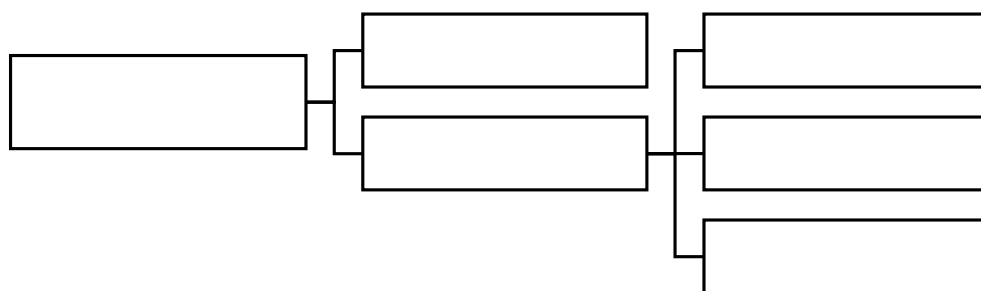
У процесі дослідження еволюції економічної теорії було визначено етапи формування системи наукових знань про інвестиційний потенціал, які характеризуються такими ознаками [1] (див. Рис. 1):

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами [1].

Рис. 1 Етапи формування системи наукових знань про інвестиційний потенціал

Етимологічно категорію «інвестиційний потенціал» за складовими елементами можна розглядати як: сукупну взаємодію двох понять «інвестиції» та «потенціал», де «потенціал» означає сукупність наявних засобів, сили та можливостей, які взаємодіють між собою для досягнення поставлених цілей [2] (див. Рис. 2):

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами [2].

Рис. 2 Концептуалізація терміну «інвестиційний потенціал»

У результаті узагальнення найбільш поширених наукових підходів до розуміння сутності поняття «інвестиційний потенціал регіону» встановлено, що ця категорія досліджується на основі *трьох підходів* (див. Додаток 1):

1) інвестиційний потенціал регіону розуміється як сукупність об'єктивних передумов (економічних, соціальних, природно-географічних тощо), необхідних для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні;

2) інвестиційний потенціал регіону досліджується як сукупність інвестиційних ресурсів і факторів виробництва, необхідних для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні;

3) інвестиційний потенціал регіону розглядається як сукупна можливість формувати внутрішні й залучати зовнішні інвестиційні ресурси з урахуванням природних, економічних і соціальних умов даного регіону [3].

Узагальнення наукових поглядів учених-економістів дають змогу визначити поняття *«інвестиційний потенціал регіону»* як системну єдність забезпечення процесів формування та ефективного використання власних і залучених інвестиційних ресурсів, що зумовлена природними, економічними і соціальними умовами певного регіону та моделлю його інвестиційної поведінки і спрямована на його сталий розвиток [3].

Важливо звернути увагу на відмінність між категоріями «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість». Категорії інвестиційного потенціалу та інвестиційної привабливості є різними. Інвестиційний потенціал є інтегральним показником можливості та готовності ініціатора інвестицій до здійснення інвестицій [12]. Інвестиційна привабливість – це інтегральний показник доцільності інвестування економічних агентів у об'єкт інвестування [3].

Науковець М.С. Кукош виділяє такі складники інвестиційного потенціалу:

1) природно-ресурсний — це сукупність накопичених запасів природно-сировинних і матеріальних ресурсів і умов території, яка має можливість забезпечити інвестиційний відтворювальний процес, відпочинок і рекреацію у регіоні;

2) виробничий — це сукупний результат господарської діяльності населення в регіоні та визначається загальним обсягом виробництва продукції промисловості, сільського і лісового господарства, будівництва та наданих послуг;

3) інноваційний — це рівень розвитку наукових знань і ступінь упровадження у виробничо-господарські та соціально-економічні процеси досягнень науково-технічного прогресу;

4) соціально-трудова — це сукупність кількісно-якісних характеристик населення, здатного до праці та соціальних умов, що дають змогу формувати, розвивати та ефективно реалізувати трудові можливості населення на основі зайнятості в економіці регіону;

5) інфраструктурний — це економіко-географічне положення регіону, його інженерно-інфраструктурне облаштування;

6) фінансовий — це можливий обсяг грошового капіталу, який може бути використаний регіоном для забезпечення інвестиційного процесу. Враховує податкову базу, прибутковість підприємств та якість регіонального бюджету [3].

Інвестиційний потенціал регіону — це складне комплексне поняття, для характеристики якого необхідно розглянути складові його *елементи*. Такими елементами є [3] (див. Додаток 2):

1. Джерела формування інвестиційного потенціалу:

- внутрішні джерела — ресурси, які створюються самим регіоном і резерви, що мобілізуються;
- зовнішні джерела — ресурси, які залучені поза межами регіону (міжрегіональні, державні, міжнародні);
- змішані джерела, які об'єднують перші дві групи.

2. Фактори, що впливають на інвестиційний потенціал. До них віднесено: природно-ресурсні, виробничі, фінансові, податкові, бюджетні, кредитні, інвестиційні, інноваційні, інфраструктурні, кадрові, споживчі. Вони взаємопов'язані між собою, доповнюють і взаємодіють один з одним, у різному ступені впливаючи на формування інвестиційного потенціалу.

3. Суб'єкти економіки, які мають певні фінансові ресурси (держава, господарюючі суб'єкти, зовнішні інвестори і кредитори), які за певних умов і за допомогою відповідного механізму можуть трансформуватися в інвестиційні

ресурси для вкладення у проекти й об'єкти виходячи з реалізованої інвестиційної стратегії.

4. Об'єкти, для інвестування в які формується інвестиційний потенціал, включають: сферу реальної економіки, фінансову сферу, інноваційну сферу.

На рівень інвестиційного потенціалу регіону мають вплив фактори зовнішнього та внутрішнього середовища. Крім середовища виникнення, є й інші ознаки класифікації факторів впливу на рівень інвестиційного потенціалу регіону (див. Додаток 3).

Інформаційними ресурсами для дослідження інвестиційної діяльності можна вважати нормативно-законодавчі акти, офіційні статистичні дані (Державної служби статистики України та зокрема Головного управління статистики у м. Києві на місцевому рівні), власні національні дослідження (дані НБУ та НКЦПФР) та цільові дослідження спеціалізованих організацій (зокрема таких всесвітньовідомих рейтингових агенств як «Fitch», «Moody's» та «Standard & Poor's»), тематичні конференції та ярмарки, інформація фахових періодичних видань.

Нормативно-правова база а підрахунками різних дослідників, охоплює від 150 до 1 000 нормативно-правових актів . Серед них кодекси, закони, постанови, укази, положення, інструкції та інші документи, що спрямовані на регулювання безпосередньо інвестиційних відносин, а також відносин, які побічно стосуються інвестиційної діяльності [5].

Вітчизняні науковці В. А. Вакалюк [6] та О. В. Федорчак [5] пропонують різні оптимізовані класифікації законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності (див. Додаток 4), проте жодну з них не можна вважати вичерпною, оскільки нормативно-правове забезпечення в інвестиційній сфері також здійснюється за допомогою й значної кількості підзаконних нормативно-правових актів: указів Президента України, постанов та розпоряджень КМУ тощо. Щодо нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності на рівні міста Києва, то вищезазначені переліки законодавчих актів також можна певними документами (див. Додаток 4).

Існують різні методичні підходи для оцінки інвестиційного потенціалу у вітчизняній та світовій практиці, результати яких можуть використовувати наступні групи користувачів (див. Таблицю 2):

Таблиця 2

Структури, що можуть використовувати результати оцінки інвестиційного потенціалу

Група користувачів	Можливості використання інформації для групи користувачів
Структури державного і регіонального рівня управління	При аналізі, формуванні, контролі стратегічних і поточних рішень щодо інвестиційних процесів, формуванні стратегій розвитку регіонів
Міжнародні інституції	З метою прийняття зважених рішень щодо підтримки в інвестуванні
Інвестори	З метою проведення різного роду порівнянь, зіставлень, пов'язаних з вибором оптимального варіанту вкладання інвестиційних ресурсів певного регіону
Організації, установи, ЗМІ	З метою визначення напрямів і тенденцій вкладання інвестицій, формування відповідної думки щодо даного питання відносно певного регіону
Виробничі підприємства та організації	З метою визначення тенденцій формування попиту на продукцію у регіоні та чинників, що його визначають

Джерело: складено самостійно за матеріалами [9].

Методичні підходи, що використовуються нині для оцінки інвестиційного потенціалу регіону у вітчизняній та світовій практиці, доцільно об'єднати в такі групи: рейтинговий, експертний, бальний, вартісний, техніко-економічних розрахунків, економіко-математичне та імітаційне моделювання, кожен з яких має свої переваги та недоліки [4] (див. Додаток 5). Особливу увагу слід звернути на рейтинговий метод. Рейтинговий метод полягає в аналізі різних аспектів розвитку регіону, формуванні на їхній основі аналітичних показників, подальшого їх групування та консолідації і формуванні інтегрального показника [4]. За цим показником будується рейтинг і визначається позиція регіону в рейтингу [4]. Рейтинговий метод набув широкої популярності завдяки простоті використання та зручності інтерпретації результатів. Нині більшість рейтингових агентств та консультаційних фірм розробили власні методики розрахунку інвестиційного рейтингу країн та регіонів [4]. Авторитетними системами рейтингових оцінок є: Institutional Investor's Country Credit Ratings, Euromoney's Country Risk Rankings, BERI (Business Environment Risk Index), Moody's Investor service [4]. Окремо необхідно виділити також дослідження, що націлені на усунення недоліків зарубіжних методик та є спробами розробити аналогічні моделі, пристосовані до реалій вітчизняної економіки і, як правило, до оцінки певної сфери інвестиційної діяльності із урахуванням специфіки її розвитку [4]. Серед них — дослідження інвестиційної привабливості регіонів України за методикою І. Бланка, методикою

«Інституту реформ», методикою рейтингового агентства «Експерт-РА», адаптованими до українських умов господарювання [4] (див. Таблицю 3):

Таблиця 3

Бази даних щодо оцінювання інвестиційного потенціалу регіону за різними методиками

За методикою І. Бланка	За методикою Інституту Реформ	За методикою Світового банку
Загальноекономічний розвиток	Економічний розвиток	Розмір ВРП на душу населення
Інвестиційна інфраструктура	Ринкова інфраструктура	Розмір основних фондів на душу населення
Демографічна характеристика	Фінансовий сектор	Характеристика природних ресурсів
Ринкові відносини і комерційна інфраструктура	Людські ресурси	Характеристика людських ресурсів
Криміногенні, екологічні та інші ризики	Підприємництво і місцева влада	—

Джерело: складено самостійно за матеріалами [9].

Розглянемо детальніше рейтинговий метод оцінки інвестиційного потенціалу за методикою дослідження інвестиційної привабливості І. Бланка. За методикою І. Бланка інтегральний ранговий показник оцінки інвестиційної привабливості регіону (K_{III}) визначено за формулою [10]:

$$K_{III} = \sum_{i=1}^n \acute{a}_i \times w_i \quad (1),$$

де \acute{a}_i — середнє значення показників по групі, w_i — вагомість групи показників у загальній оцінці регіону.

Висновок робиться за п'ятьма групами показників з відповідними ваговими коефіцієнтами: рівень загальноекономічного розвитку (вагомість групи показників 35%), рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону (15%), демографічна характеристика регіону (15%), рівень розвитку ринкових відносин та комерційної інфраструктури регіону (25%), рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків (10%) [10]. Одиначні показники в кожній групі за даною методикою є досить численними (див. Додаток 6). Для виділення регіонів за ступенем інвестиційної привабливості використано шкалу Харрінгтона та її модифікацію за «правилом трьох сигм», де приблизно 1/6 частина значень інтегрального показника знаходяться в інтервалі значення функції «прийнятне значення», 1/2 — «низьке

значення», $1/3$ – «високе значення» [10]. Таким чином, показник регіонів з високим рівнем інвестиційної привабливості перебуває в інтервалі $0,66 \leq K_{III} \leq 1,0$; із середнім – $0,33 \leq K_{III} < 0,66$; з низьким рівнем – $0 \leq K_{III} < 0,33$ [10].

Таким чином, дослідження інвестиційного потенціалу базується на досить вагомій інформаційній базі, не має єдиного методу дослідження та оцінки, результати яких на практиці можуть використовувати різноманітні структури. Крім того, саме поняття «інвестиційний потенціал» не має єдиного визначення як економічна категорія.

2.1 Бюджетний та інвестиційний потенціал м. Києва

Як вже було зазначено раніше, поняття «інвестиційний потенціал» нерозривно взаємопов'язане з поняттям «інвестиційна привабливість». Формування інвестиційної привабливості міста неможливо без реалізації його інвестиційного потенціалу, який є складним системним явищем та формується з зовнішніх та внутрішніх джерел.

Місто Київ складає вагому частку в економіці України, володіє потужним демографічним потенціалом, є туристичним, культурним, освітнім та спортивним центром країни, що має вигідне географічне положення та одним з пріоритетів розвитку якого є екологічно чисте та зелене місто (див. Додаток 7). У Києві створено сприятливі умови для відкриття та ведення бізнесу, успішно розвиваються стартап-компанії як початковий етап виведення новацій, інноваційних технологій або інших результатів наукової і науково-технологічної діяльності на ринок [11]. Крім того, столиця відіграє важливу роль у зовнішньоторговельних операціях всієї країни, має позитивну динаміку у міжнародних кредитних рейтингах, співпрацює з багатьма міжнародними організаціями у сферах транспорту, енергетики та теплопостачання, енергоефективності та енергозбереження, водопостачання та водовідведення, безпеки дорожнього руху, охорони здоров'я, розвитку громадянського суспільства [11]. У місті комплексно реалізується інвестиційна політика, а також з метою залучення широкого кола інвесторів, зокрема іноземних, до реалізації міських перспективних проектів виконавчим органом Київської міської

ради (Київською міською державною адміністрацією) створено та забезпечено функціонування веб-порталу м. Києва InvestInKyiv (www.investinkyiv.gov.ua), головним завданням якого є інформування та надання доступу вітчизняним та зарубіжним інвесторам до актуальної інформації щодо інвестиційної діяльності м. Києва та інвестиційних проектів міста [22].

Прямі іноземні інвестиції в м. Київ протягом останніх 5 років складають майже половину від усіх кумулятивних прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в Україну (див. Таблицю 4). При цьому майже незмінною залишається географічна структура основних інвесторів, сукупна частка інвестицій яких протягом досліджуваного періоду складає близько 70% (див. Додаток 8). Інвестиції спрямовуються в найбільш розвинені сфери, зокрема лєвова їх частка з року в рік припадає на такі сфери як оптова та роздрібна торгівля, фінансова та страхова діяльність, операції з нерухомим майном та в сферу інформацій та телекомунікацій. Натомість найменше іноземних інвестицій спрямовано в освіту, охорону здоров'я та мистецтво (див. Додаток 9). Загалом можна побачити позитивну динаміку зростання протягом 2014-2018 рр. обсягу іноземних інвестицій, проте існуючи причинами, що стримують ПІІ в столицю можна вважати, зокрема, нестабільну монетарну політику, негативу курсова різниця при перерахунку іноземної валюти в процесі внесення /виведення іноземного капіталу [22].

Таблиця 4

Кумулятивні прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал та боргові інструменти) з країн світу в м.Київ в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Обсяг ПІІ, млн дол США	21558	18332	19349	19329	20530
Частка обсягу ПІІ в економіці України, %	46%	46%	50%	47%	51%

Джерело: складено самостійно за матеріалами [15].

Аналізуючи наявні статистичні дані щодо капітальних інвестицій за три останні роки, слід звернути увагу на позитивну тенденцію до нарощення обсягів капітальних інвестицій (див. Таблицю 5) — позитивні темпи приросту, частка обсягу КІ в економіку столиці складає більше 30% від обсягу капітальних інвестицій

в Україну загалом та перевищення КІ в економіку Києва на одну особу перевищує аналогічний показник по Україні в більше ніж 4 рази.

Таблиця 5

Обсяг капітальних інвестицій в економіку м. Києва в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Обсяги КІ в економіку м. Києва, млн грн	67832,6	88138,6	106295,5	136044,8	200308,3
Темп приросту, %	-3,5%	29,9%	20,6%	28,0%	47,2%
Частка обсягу КІ в економіку м. Києва від обсягу КІ в економіку України, %	30,9	32,3	29,6	30,3	34,6
Перевищення розміру КІ в економіку міста Києва на 1 мешканця над розміром КІ на 1 мешканця в економіку України, разів	4,5	4,4	4,4	4,4	5

Джерело: складено самостійно за матеріалами [11]-[18],

Лева частка капітального інвестування протягом 2014-2018 рр. в економіку столиці відбувалася за рахунок власних коштів підприємств та організацій, а також за рахунок кредитів банків та інших позик. Найменшу частку в структурі здійснюваних капітальних інвестицій за джерелами інвестування складають кошти іноземних інвесторів (див. Таблицю 6).

Таблиця 6

Структура КІ в економіку м. Києва за джерелами інвестування у 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Усього	100%	100%	100%	100%	100%
<i>у т.ч. за рахунок</i>					
коштів державного бюджету	2,1%	3,2%	3,2%	4,7%	4,2%
коштів місцевих бюджетів	1,0%	2,3%	4,0%	6,4%	4,5%
власних коштів підприємств та організацій	74,1%	69,4%	74,6%	75,1%	76,5%
кредитів банків та інших позик	13,8%	14,2%	10,9%	6,7%	9,8%
коштів іноземних інвесторів	0,6%	2,8%	0,6%	0,5%	0,4%
коштів населення на будівництво житла	5,8%	6,3%	4,8%	3,9%	2,7%
інших джерел фінансування	2,5%	1,8%	1,8%	2,8%	1,9%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [15].

За видами активів переважають інвестиції у матеріальні активи (а саме у машини, інженерні споруди, обладнання та інвентар). Натомість капітальні

інвестиції у нематеріальні активи протягом 2014-2018 рр. склали менше 10% у структурі (див. Таблицю 7 та Рис.3).

Таблиця 7

Структура КІ в економіку м. Києва в 2014-2018 рр. за видами активів

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Усього	100%	100%	100%	100%	100%
КІ у матеріальні активи:	92%	83%	93%	92%	86%
житлові будівлі	13%	13%	10%	10%	7%
нежитлові будівлі	23%	15%	15%	13%	12%
інженерні споруди	23%	20%	25%	22%	24%
машини, обладнання та інвентар	23%	25%	27%	26%	23%
транспортні засоби	7%	6%	11%	16%	15%
земля	1%	1%	1%	1%	0%
інші матеріальні активи	3%	3%	4%	4%	4%
КІ у нематеріальні активи:	8%	17%	7%	8%	14%
програмне забезпечення та бази даних	3%	4%	4%	5%	4%
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії	3%	13%	2%	3%	10%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [15].

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [15].

Рис. 3. Структура КІ в економіку м. Києва в 2014-2018 рр. за видами активів

Здійснення КІ відбувається у традиційні розвинені сфери з року в рік протягом 2014-2018 рр.: промисловість, інформацію та телекомунікацію, оптову та роздрібну торгівлю, будівництво, фінансову та страхову діяльність, операції з нерухомим майном. На ці види економічної діяльності припадає близько 90% від усіх здійснюваних КІ в економіку столиці (див. Таблицю 8).

Таблиця 8

Структура КІ в економіку столиці в 2014-2018 рр. за видами економічної діяльності

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Усього</i>	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Промисловість	27,5%	23,8%	27,1%	25,7%	28,3%
Інформація та телекомунікації	10,1%	24,3%	12,0%	12,0%	13,4%
Будівництво	16,0%	12,9%	12,1%	8,7%	6,1%
Оптова та роздрібна торгівля, ремонт авто-, мотозасобів	17,4%	9,5%	11,6%	9,8%	13,1%
Транспорт, складське господарство, доставка	8,1%	8,9%	13,3%	16,0%	14,8%
Фінансова та страхова діяльність	7,0%	5,7%	5,3%	5,1%	4,7%
Операції з нерухомим майном	6,2%	3,8%	6,0%	7,6%	5,9%
Інші види економічної діяльності	7,7%	11,1%	12,5%	15,1%	13,6%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [15].

Не можна досліджувати інвестиційний потенціал, не враховуючи бюджетний потенціал (крім того, і бюджетний, і інвестиційний потенціал є складовими фінансового потенціалу загалом). Існує безліч визначень категорії «бюджетний потенціал» (див. Додаток 15), проте узагальнюючи усі існуючі визначення можна стверджувати, що *бюджетний потенціал — це властивість бюджету забезпечувати перспективний соціально-економічний розвиток регіону за допомогою наявних та невикористаних ресурсів, сприятливих можливостей та існуючих здатностей* [23]. Саме бюджетний потенціал повинен стати основою для планування доходів бюджету регіону [24]. Адже наявність інформації щодо стану бюджетного потенціалу дозволяє під час розроблення фінансової політики концентрувати зусилля на найбільш важливих напрямках розвитку території, визначати додаткові резерви фінансування, а також забезпечувати ефективний контроль за мобілізацією та використанням фінансових ресурсів [24].

За одним з безлічі підходів до розрахунку бюджетного потенціалу, у склад бюджетного потенціалу можна виділити такі складові:

— частка бюджетного потенціалу міста, яка формується за рахунок надходжень від місцевих податків та інших позабюджетних надходжень, які акумулюються в місцевому бюджеті і використовуються для забезпечення соціально-економічного розвитку територій, що знаходяться в його підпорядкуванні. Цю частину бюджетних надходжень можна також трактувати як

власні доходи місцевого бюджету, задіяні для забезпечення соціально-економічного розвитку цього міста (*БПз. р.*) [25];

— частка бюджетного потенціалу регіону, яка створена суб'єктами місцевої економіки, але згідно чинного законодавства, перерозподіляється в державний бюджет (*БПз. д.*) [25];

— частка бюджетного потенціалу, яка на визначений період часу не задіяна у реалізації процесів соціально-економічного розвитку регіону, але є в наявності і може бути використана в перспективі. Цю частку потенціалу доцільно досліджувати як можливий резерв підвищення бюджетного потенціалу регіону (*БПрез.*) [25];

— частка бюджетного потенціалу, яка надходить до регіонального бюджету в результаті перерозподілу державного бюджету. Тобто частина фінансових ресурсів, створених в регіонах і перерахованих до державного бюджету, в результаті вторинного перерозподілу повертаються регіонам у формі офіційних державних трансфертів (*ОДТ*) [25].

Тоді загальна величина бюджетного потенціалу міста розраховується за формулою [25]:

$$БП_{заг. р.} = БПз. р. + БПз. д. + БПрез. (2)$$

А фактична величина наразі задіяного в розвиток міста бюджетного потенціалу визначається за формулою [40]:

$$БПф. р. = БПз. р. + ОДТ (3)$$

Загальна оцінка бюджетного потенціалу місцевого бюджету включає у себе визначення рівня (коефіцієнту) бюджетної незалежності, який розраховується за допомогою наступної формули:

$$КБЗ = \frac{ВП}{ВБ} (4),$$

де *ВП* – обсяг власного бюджетного потенціалу місцевого бюджету за звітній період; *ВБ* – обсяг видаткових зобов'язань (видатків) місцевого бюджету за звітній період [26].

Для визначення рівня забезпеченості бюджету власними доходними джерелами в залежності від значення коефіцієнту бюджетної незалежності місцевого бюджету пропонується виділити чотири рівня з відповідними діапазонами значень: критичний рівень (значення коефіцієнту бюджетної незалежності місцевого бюджету від 0 до 0,25); низький рівень (значення коефіцієнту бюджетної незалежності місцевого бюджету від 0,25 до 0,5); середній рівень (значення коефіцієнту бюджетної незалежності місцевого бюджету від 0,5 до 0,75); високий рівень (значення коефіцієнту бюджетної незалежності місцевого бюджету від 0,75 до 1) [26].

Загальна оцінка фактично наявного бюджетного потенціалу бюджету столиці з урахуванням власного бюджетного потенціалу та коефіцієнту бюджетної незалежності наведена у Таблиці 9:

Таблиця 9

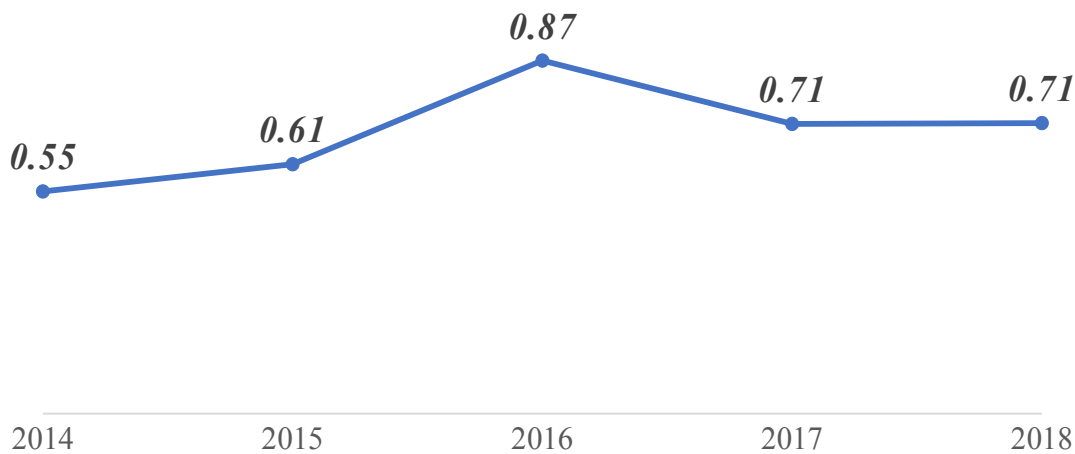
Бюджетний потенціал бюджету м. Києва

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Показники:					
Власний бюджетний потенціал, тис. грн:	1267379 5	17151300	29034308	34866210	41007160
	<i>у тому числі:</i>				
Податковий БП, тис. грн	1155059 8	15624913	24637119	30003417	35820400
Неподатковий БП, тис. грн	1123197	1526387	4397189	4862793	5186760
<i>Офіційні трансферти:</i>	<i>8973701</i>	<i>9475758</i>	<i>9416933</i>	<i>13384123</i>	<i>14112540</i>
Наявний (загальний) бюджетний потенціал бюджету м. Києва, тис. грн	2164749 6	26627058	38451241	48250333	55119700
Видатки місцевого бюджету, тис. грн	2322807 3	28003415	33486039	49000695	57473018
Коефіцієнт бюджетної незалежності бюджету м. Києва	0,55	0,61	0,87	0,71	0,71
Коефіцієнт покриття видатків бюджетним потенціалом м. Києва	0,93	0,95	1,15	0,98	0,96

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [22].

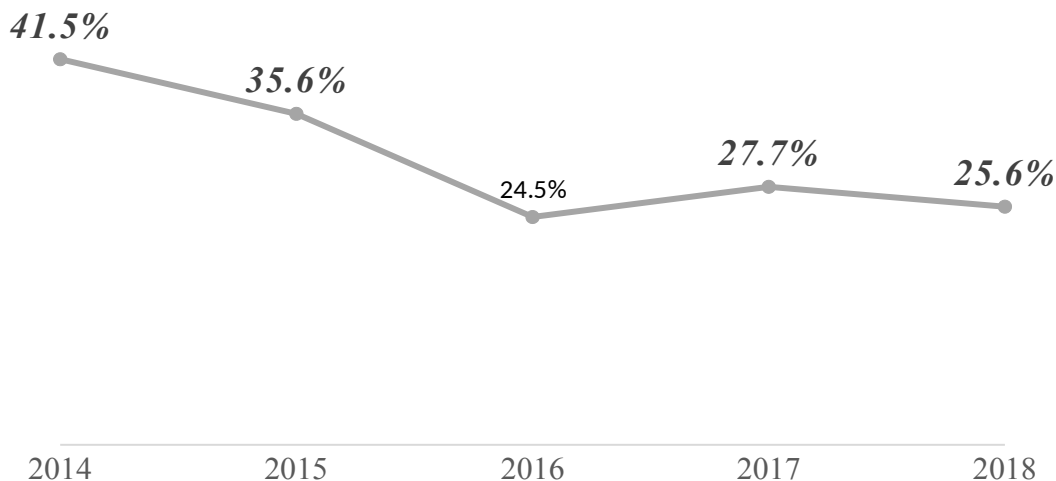
Таким чином, спираючись на результати проведених розрахунків можна стверджувати про нестачу власного бюджетного потенціалу бюджету м. Києва для забезпечення реалізації видаткових зобов'язань (спостерігається протягом досліджуваного періоду середній рівень бюджетної незалежності, окрім ситуації у 2015 році, де даний показник свідчив про високий рівень незалежності місцевого

бюджету столиці). Отримані результати свідчать про те, що бюджетна незалежність бюджету м. Києва стабільно знаходиться протягом 2014-2018 рр. на середньому рівні (див. Рис. 4). Така динаміка характеризує неефективне та нерациональне використання бюджетних ресурсів столиці та призводить до залежності (дотаційності) від бюджету вищого рівня, про що свідчить значення та динаміка частки офіційних трансфертів у доходах бюджету столиці, що хоч і має тенденцію до зменшення, все ще лишається на досить високому рівні (див. Рис. 5).

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [22]

Рис. 4 Динаміка коефіцієнту бюджетної незалежності бюджету м. Києва у 2014-2018 рр.

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [22]

Рис. 5 Динаміка частки офіційних трансфертів у доходах бюджету м. Києва в 2014-2018 рр.

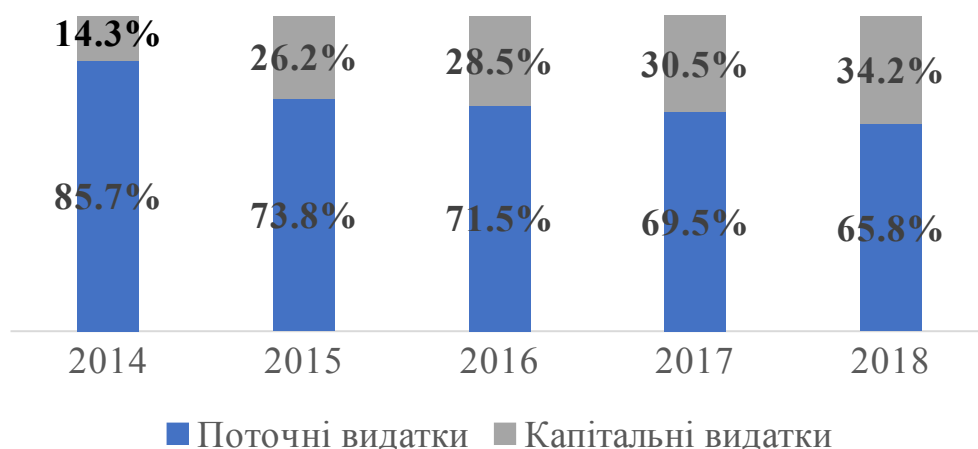
Оснoву власного бюджетного потенціалу бюджету столиці становлять податкові надходження до бюджету, зокрема податки на доходи та внутрішні податки на товари та послуги (див. Таблицю 10 та Додаток 10), що загострює проблему щодо норми відрахувань загальнодержавних податків до Державного бюджету, як дестабілізуючого фактора розвитку власного бюджетного потенціалу міста (див. Додаток 10).

Таблиця 10

Структура наявного бюджетного потенціалу бюджету м. Києва у 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Податкові надходження	53,4%	58,7%	64,1%	62,2%	65,0%
Неподаткові надходження	2,9%	3,4%	10,3%	9,1%	8,4%
Дохід від операцій з капіталом	1,3%	1,3%	0,3%	0,4%	0,4%
Цільові фонди	1,1%	1,0%	0,8%	0,6%	0,5%
Офіційні трансферти	41,5%	35,6%	24,5%	27,7%	25,6%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [22].

На жаль, наявний бюджетний потенціал столиці не сприяє реалізації усіх інвестиційних можливостей Києва, які можна було б реалізувати, використовуючи

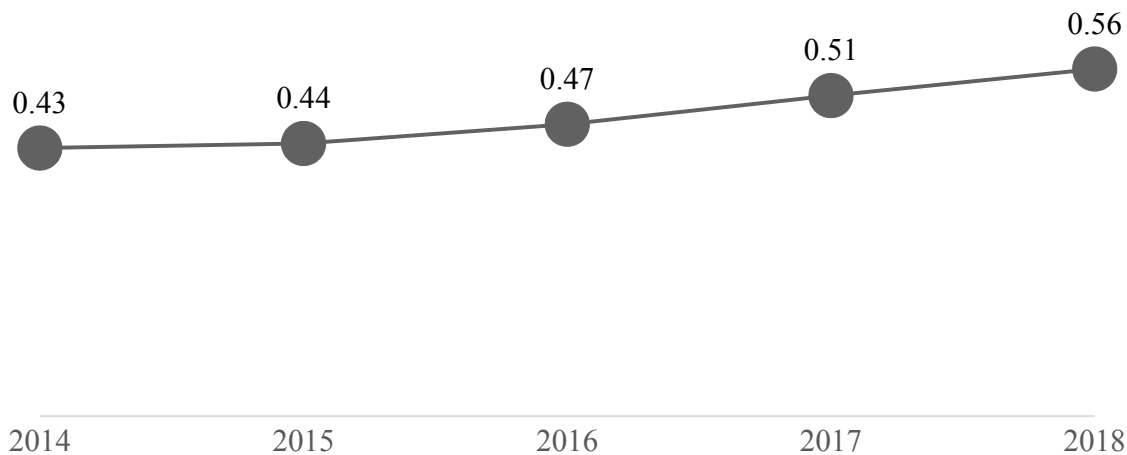
його можливості: лівова частка видатків столиці є поточними видатками, і хоча спостерігається позитивна тенденція до зростання частки капітальних видатків за період 2014-2018 рр., все ж їх частка залишається невеликою у структурі видатків (див. Рис. 6 та Додаток 11). Крім того, у співвідношенні самих капітальних видатків лівову частку складають капітальні трансферти, а не придбання основного капіталу (див. Додаток 12).

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [22]

Рис. 6 Співвідношення поточних та капітальних видатків у структурі видатків бюджету м. Києва в 2014-2018 рр.

Внаслідок неоднозначного трактування категорій «інвестиційний потенціал», «інвестиційний клімат» та «інвестиційна привабливість» регіонів існує невизначеність у оцінці даних категорій регіонального розвитку [29], про що вже раніше зазначалося раніше. Проте, оскільки всі вищеназвані категорії є взаємопов'язаними в єдиній структурі і стан розвитку однієї з них впливає на стан інших [29].

Основоположною методикою оцінювання інвестиційної привабливості регіонів України вважається методика розроблена під керівництвом І. Бланка, яка була згадана вище. Адаптувавши дану методику до можливості отримання вихідних даних для розрахунку інвестиційної привабливості м. Києва, отримаємо наступні результати (див. Додаток 13). Згідно з таким підходом інвестиційна привабливість м. Києва в 2014-2018 рр. перебувала в середньому діапазоні, хоча й спостерігається позитивна динаміка даного індексу (див. Рис. 7). Підтверджуючим фактором зростання інвестиційної привабливості є раніше проаналізовані випереджаючі темпи приросту обсягу капітальних інвестицій, позитивні темпи приросту прямих іноземних інвестицій, а також динаміка столиці в міжнародних інвестиційних рейтингах.

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [10], [13], [15].

Рис. 7 Динаміка індексу інвестиційної привабливості м. Києва в 2014-2018 рр., розрахованого за методикою І. Бланка

Проте дана ситуація потребує й подальшого вдосконалення у напрямку до зростання значень даного індексу до високого рівня: подальша реалізація бюджетного потенціалу, оптимізація структури капітальних інвестицій, стимулювання залучення коштів іноземних інвесторів, вдосконалення інвестиційної політики, що буде спрямована на найбільш ефективну реалізацію інвестиційного потенціалу столиці.

За методологією М. П. Бутко оцінити інвестиційний потенціал можна наступним чином [29]:

$$VIPR_{III} = \sum_{i=1}^n \frac{BI + IRB + IRP + IRG + IRN}{(1+i)^t} \quad (5),$$

де VIPR – внутрішній інвестиційний потенціал регіону, BI – бюджетні інвестиційні ресурси, IRB – інвестиційні ресурси бізнесових структур, IRP – інвестиційні ресурси населення, IRG – інвестиційні ресурси громадських об'єднань, благодійних організацій, IRN – інтелектуальні ресурси, t – рік надходження інвестицій, I – річний рівень інфляції (в частках одиниці) [29].

При цьому: BI = Bld + BIZ – це інвестиції з Державного (Bld) та місцевих бюджетів (BIZ), включаючи кошти спеціальних фондів; IRB = P + A – це річні обсяги прибутку та амортизації всіх господарюючих суб'єктів регіону; IRP – це сума вкладів населення в фінансово-кредитні установи регіону; IRN – інтелектуальні інвестиційні ресурси, які складаються з обсягів науково-технічної

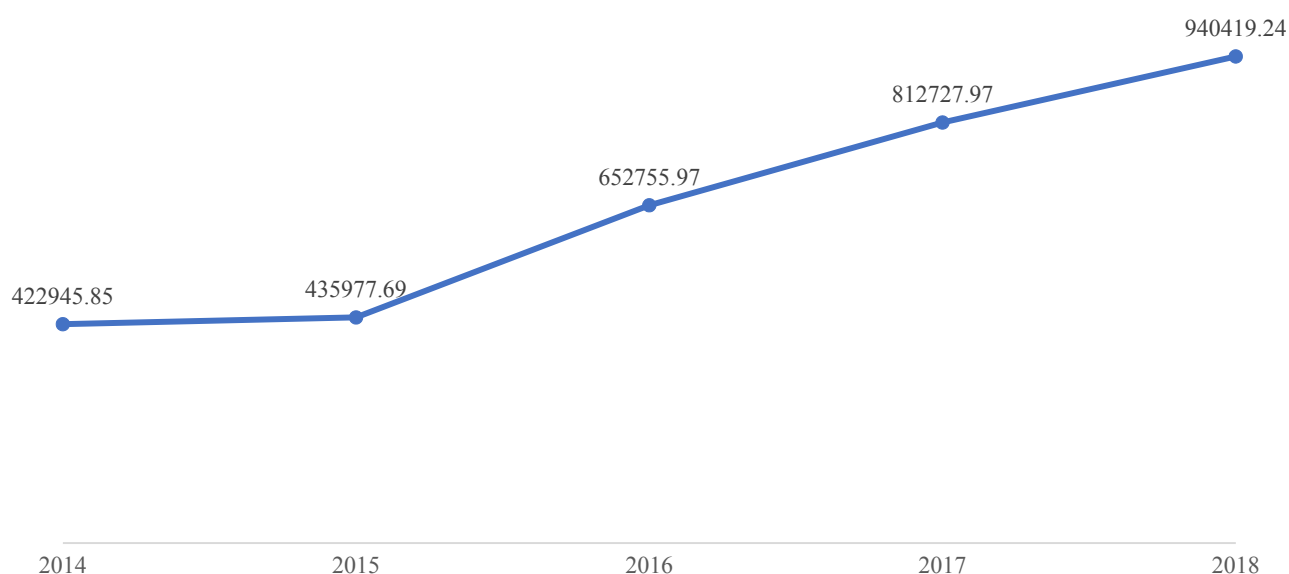
продукції наукових, науково-дослідних, дослідно- конструкторських та інших установ, а також інтелектуальних ресурсів винахідників, раціоналізаторів [29].

Сукупний інвестиційний потенціал регіону на думку М.П. Бутко є сумою внутрішнього інвестиційного потенціалу, прямих іноземних інвестицій та інвестиційних залучень ресурсів з інших регіонів України [29]:

$$SIPR = VIPR + PII + IRZ \quad (6),$$

де VIPR – внутрішній інвестиційний потенціал регіону, PII – прямі іноземні інвестиції, IRZ – інвестиційні залучення ресурсів з інших регіонів України [44].

Адаптувавши дану методику до можливості отримання вихідних даних для розрахунку, отримуємо показники проведеної оцінки інвестиційного потенціалу столиці в 2014-2018 рр. (див. Додаток 14). Динаміка інвестиційного потенціалу м. Києва, розрахованого за даною методикою загалом є позитивною (див. Рис. 8):

Джерело: розраховано та побудовано самостійно за матеріалами [29]- [32].

Рис. 8 Динаміка інвестиційного потенціалу м. Києва в 2014-2018 рр., розрахованого за методом М. П. Бутко

Проте, зростання інвестиційного потенціалу столиці все одно стримується певними негативними факторами, які спричинюють свій вплив. Після проведення оцінки інвестиційного потенціалу м. Києва можна розробити економіко-математичну модель ефективного розвитку інвестиційного потенціалу, яка

дозволить виявити пріоритетні напрями розвитку для підвищення інвестиційної привабливості регіону.

Для проведення оцінки потенційних можливостей розвитку інвестиційного потенціалу регіону в роботі пропонується економічна прогнозна модель розвитку інвестиційного потенціалу, виходячи з того, що інвестиційний потенціал є важливим фактором, який впливає на соціально-економічний розвиток регіону в цілому [29]. У даному випадку дослідження впливу різних факторів на розвиток інвестиційного потенціалу регіону виконано із застосуванням регресивно-функціонального аналізу [29]. Для побудови багатофакторної регресійної моделі слід здійснити вибір можливих факторів, які впливають на показник інвестиційного потенціалу (IPR), що досліджується [29]. Такими факторами для м. Києва було обрано розмір ВРП (X_1), наявний дохід населення у розрахунку на одну особу (X_2) та обсяг інвестицій в основний капітал i (див. Додаток 15). Розроблена статистично значима економіко-математична модель розвитку інвестиційного потенціалу дозволила визначити, що найбільше з обраних факторів на об'єкт моделювання впливає валовий регіональний продукт, водночас наявний дохід населення на 1 особу здійснює зворотній вплив на показник інвестиційного потенціалу столиці. Крім того, окремо було проведено регресійний аналіз залежності бюджетного потенціалу від інвестиційного потенціалу та інвестиційної привабливості міста, в результаті якого було встановлено існування сильний прямого додатнього зв'язку між вищезазначеними факторами, що дозволило зробити висновок, що такі фактори як інвестиційний потенціал та інвестиційна привабливість є важливими чинниками впливу на бюджетний потенціал столиці (див. Додаток 16). Усі деталі розрахунків при проведенні регресійного аналізу та побудови економічної моделі за допомогою прикладних програм містяться в Додатках 15, 16.

Для подальшого комплексного дослідження та виявлення можливих шляхів підвищення ефективності наявного ступеню реалізації інвестиційного потенціалу необхідне виявлення існуючих проблем та недоліків, та формулювання пропозицій усунення останніх, враховуючи міжнародний досвід.

3. Перспективи розвитку фінансових аспектів реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва

На початку можна навести коротку характеристику інвестиційного потенціалу та інвестиційної політики деяких неодноразових міст-лідерів щорічного рейтингу прибутковості інвестицій від «Foreign Direct Investment Magazine», окремі елементи яких можуть бути імплементовані в реалії столиці:

1. Місто Дублін є столицею і водночас найбільшим містом Ірландії. Столиця Ірландії Дублін може похвалитися тим, що є найсучаснішим сучасним культурним центром та історичним центром країни, крім того у місті є технологічно розвинений центр освіти, мистецтв та галузей. Економічний бум Дубліна відбувся, коли Ірландія стала частиною Європейського Союзу (ЄС) у 1973 році [34]. З того часу Дублін став однією з найбільш швидко зростаючих економік не лише Європейського Союзу. Причому з часу вступу Ірландії до Європейського Союзу національна економіка Ірландії зазнала кардинальних змін: економіка міста перетворилася з економіки, заснованої насамперед на сільське господарство, в економіку, засновану на галузях високих технологій та сфері послуг [34]. Федеральний уряд Ірландії активно залучає іноземні компанії для інвестицій в країну, особливо в таких великих містах, як Дублін. Щоб стимулювати максимальні інвестиції в місто, уряд Ірландії розробило спеціальну політику для інвесторів. Уряд також зобов'язав не проводити відмінностей між іноземними інвесторами та місцевими інвесторами з точки зору наданих їм фінансових субсидій [34]. Гранти надаються в основному у вигляді звільнення від податків на інвестиції: уряд стягує тільки 12,5% корпоративного податку з прибутку для всіх іноземних інвесторів [34]. Для сприяння міжнародним інвесторам, що інвестують в країну та в місто Дублін зокрема, Ірландія також підписала комплексну політику подвійного оподаткування з більш ніж 56 країнами [34]. На додаток до цієї сприятливої податкової політики іноземні інвестори також можуть скористатися ірландським внутрішнім податковим законодавством, яке в силу цих законів надає інвесторам звільнення від певних видів податку на сплату резидентам за договором [34].

2. Мадрид, іспанська столиця, є однією з найбільш швидкозростаючих економік не тільки Європейського Союзу, а й світу. Місто є однією з ключових рушійних сил іспанської економіки. Економіку Мадрида очолює сектор послуг, який активно підтримується великою промисловою базою міста [34]. Одним з ключових чинників, які сприяють перетворенню Мадрида в одну з провідних економік Європейського Союзу, є унікальна риса пристосовності міста і його здатність швидко реагувати на потреби іноземних інвесторів і задовольняти їх [34]. Місто не тільки фінансова та адміністративна столиця: це також культурна столиця Іспанії. Протягом декількох десятиліть показники ПІ, зареєстровані в Мадриді, незмінно перевищують 60% від загального припливу ПІ в Іспанію [34]. Цьому сприяє як стратегічне географічне положення Мадрида (місто — легкий шлях для іноземних компаній, щоб мати доступ і обслуговувати прибуткові ринки в Африці, Південній Америці та інших країнах Європейського континенту), а також наявність об'єктів транспортної інфраструктури світового класу (повітряної, автомобільної та залізничної), що з'єднують як всі куточки міста, так і існує чудовий зв'язок з іншими важливими містами Іспанії [34]. Це допомагає іноземним компаніям легко транспортувати сировину і готову продукцію з виробничого підрозділу на ринок.

3. Столиця Литви може похвалитися економічною політикою, привабливою як для внутрішнього, так і для міжнародного бізнесу. У Вільнюсі більш розвинений сектор послуг, ніж в середньому по Литві. Галузі промисловості і виробництва також важливі для прямих іноземних інвестицій в Вільнюсі та Литві в цілому. Вільнюс залучає великі іноземні інвестиції на цих ринках через відносно низькі експлуатаційні витрати: витрати на оренду, будівлі, накладні витрати, комунальні послуги, а також послуги є одними з найнижчих показників, зареєстрованих в Центральній і Східній Європі [34]. Місто також пропонує висококваліфіковану і дешеву робочу силу. Крім того, столиця Литви може похвалитися добре розвинутою складською і транспортною інфраструктурою, а це дозволяє легко і економічно транспортувати матеріали.

Таким чином, світовий досвід у формуванні механізмів залучення інвестицій як на державному, так і на регіональному (місцевому) рівні є досить цінним для

України як у теоретичному, так і у практичному аспектах, проте особливості економічної, політичної, соціальної ситуації в країні, її фінансова система, нормативно-правове поле не дозволяють використовувати жодного з досліджених методів та механізмів у безпосередньому вигляді [33]. Усі вищезазначені механізми потребують трансформації з урахуванням особливостей державного устрою та економічної системи України [33]. Також світовий досвід показує, що для залучення іноземних інвестицій насамперед необхідно розвивати стабільну і недискримінаційну політику, що ґрунтується на законодавстві та надає інвесторові гарантії безпеки [33], крім того, залучення інвестицій та формування інвестиційного потенціалу м. Києва має відбуватися з врахуванням вигідного географічного положення міста, наявності кваліфікованої робочої сили, наявних в столиці високотехнологічних галузей для інвестування.

Проблеми інвестиційної політики, формування інвестиційної привабливості і реалізації інвестиційного потенціалу столиці слід розглядати як одну зі складових системи проблем інвестиційної діяльності країни в цілому: нестабільна, складна для інвесторів система оподаткування, відсутність державного захисту інвестицій, нестабільне законодавство, численна кількість різноманітних законодавчих актів, що регулюють інвестиційну діяльність часто є взаємовиключними (крім того, жоден законодавчий акт з питання регулювання інвестиційної діяльності не можна вважати досконалим), корумпованість влади, волатильність національної валюти, нестабільна політична ситуація, недостатня інформованість потенційних інвесторів у багатьох країнах про стан і перспективи розвитку України та ін.

Що стосується саме Києва, то варто звернути особливу увагу на такі проблеми:

1. Зростання концентрації обсягу інвестиційних ресурсів в одних і тих самих галузях господарської діяльності та відсутність привабливих можливостей для залучення інвестицій в інші галузі [35]. Зокрема в м. Києві здійснення КІ відбувається у традиційні розвинені сфери з року в рік протягом 2014-2018 рр.: промисловість, інформацію та телекомунікацію, оптову та роздрібну торгівлю, будівництво, фінансову та страхову діяльність, операції з нерухомим майном. На ці

види економічної діяльності припадає близько 90% від усіх здійснюваних КІ в економіку столиці. Крім того, існує деформована структура капітальних інвестицій за видами активів: більше 90% таких інвестицій спрямовані в матеріальні активи.

Брак інвестицій в інші галузі міста не дозволяє повністю розкрити внутрішній потенціал міста, ефективно використати наявні ресурси і розширити галузевий спектр інвестиційної діяльності. А внаслідок надмірного нарощування інвестиційного потенціалу лише окремих галузей неможливо досягти успіху в економічному розвитку всього міста [35].

2. Проблеми із залученням коштів іноземних інвесторів. У структурі здійснюваних капітальних інвестицій кошти іноземних інвесторів складають найменшу частку.

3. Недостатній рівень бюджетної незалежності м. Києва протягом 2014-2018 рр., що знаходиться на середньому рівні і характеризує неефективне та нерациональне використання бюджетних ресурсів столиці та призводить до залежності (від бюджету вищого рівня).

4. Неефективне використання наявного бюджетного потенціалу столиці: лівова частка видатків столиці є поточними видатками, крім того, у співвідношенні самих капітальних видатків лівову частку складають капітальні трансферти, а не придбання основного капіталу).

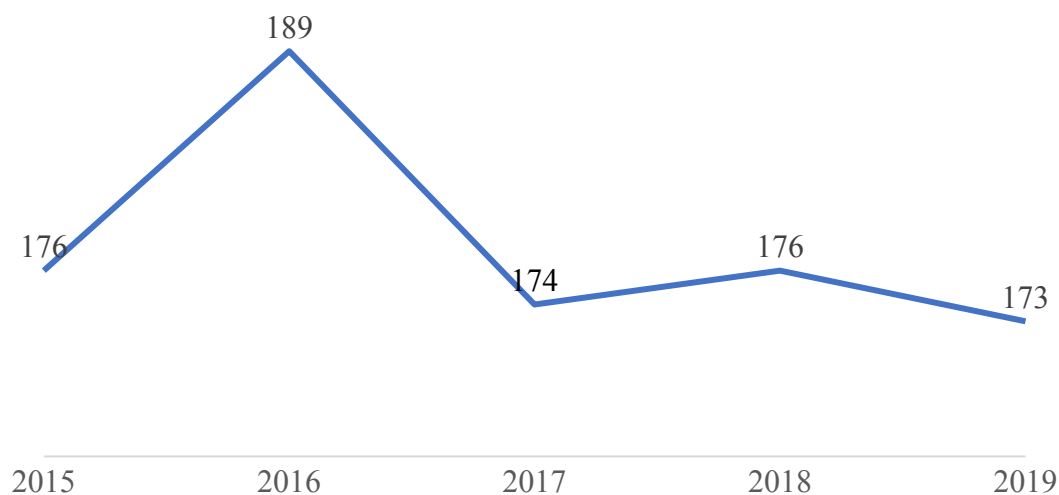
5. Недосконалість існуючої системи місцевих податків та зборів.

6. Невідповідність існуючої інфраструктури міста світовим вимогам [36].

Зокрема щодо транспортної інфраструктури столиці варто звернути увагу на такі проблеми: відсутність єдиної системи паркування, низька середня швидкість пересування на громадському транспорті, складність маршрутів нерейкового громадського транспорту, транспортна неефективність міської електрички, стан транспортної мережі не відповідає існуючому пасажиропотоку [37].

Крім того, на успішну реалізацію інвестиційного потенціалу та створення привабливого іміджу столиці для потенційних інвесторів негативно впливає досить низька позиція столиці серед міст за якістю життя (див. Рис. 9). Рейтинг щорічно складає та оприлюднює Міжнародне консалтингове агентство «Mercer». При

складанні рейтингу зі експерти оцінюють приблизно 230 міст за 39 критеріями, у тому числі враховується ситуація на ринку нерухомості, політична стабільність, можливості для дозвілля, рівень злочинності, рівень забруднення повітря [38].

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами [38].

Рис. 9 Динаміка позиції м. Києва у «Quality of living city ranking» від «Mercer» у 2015-2019 рр.

Також негативно впливає на реалізацію інвестиційного потенціалу ситуація відсутність ефективної реалізації органами місцевого самоврядування стратегії щодо розвитку інвестиційного потенціалу в столиці. Згідно стратегії розвитку міста Києва до 2025 року розвиток інвестиційного сектору столиці має здійснюватись через поліпшення інвестиційного клімату та просування інвестиційного потенціалу. За індикатори результативності було обрано показники значення кредитного рейтингу міста за шкалою агентства S&P, факт створення в місті публічного реєстру інвестиційних проєктів столиці, співвідношення кількості підписаних інвестиційних договорів до кількості заповнених анкет інвесторів, співвідношення кількості укладених інвестиційних договорів до кількості інвестиційних проєктів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, співвідношення кількості інвестиційних проєктів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, до кількості заповнених анкет ініціаторів та ін.[39]. Водночас на практиці виконання зазначених показників за період 2017-2018 рр. наразі бажає кращого (див. Додаток 17).

Проте вирішення усіх вищезазначених проблем м. Києва неможливе без вирішення проблем інвестиційної сфери країни в цілому. Проте, зосереджуючись саме на ситуації в столиці, доцільним є наступне:

— підвищення інвестиційного іміджу міста с одночасним подоланням існуючої диспропорції розподілу інвестиційних ресурсів з року в рік лише у певних галузях. При цьому також необхідно максимально використовувати потенціал закордонних візитів вищого керівництва м. Києва для залучення міжнародної спільноти до інвестування [43];

— збільшення бюджетного потенціалу міста Києва, шляхом підвищення рівня його фіскальної автономії [42];

— просування інвестиційного потенціалу міста на міжнародній арені шляхом участі у щорічній Міжнародній виставці нерухомості «MIPIM» [43];

— поліпшення інвестиційного клімату столиці шляхом спрощення процедур інвестування в різні сфери життєдіяльності / економіки міста та розробки концепції створення індустріального парку «Київська бізнес-гавань» [43];

— розробка нового інвестиційного процесу в рамках виконавчих органів міста через подальший розвиток «єдиного вікна» для роботи з інвесторами на базі КП «КІА», розробку нових стандартів та форм для підвищення якості підготовки інвестиційних програм і проектів, забезпечення відкритості та прозорості при проведенні інвестиційних конкурсів [43] та ін.

Київською міською радою було ухвалено «Програму економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 роки», за якою в частині розвитку інвестиційної сфери після впровадження більшої частини вищезазначених шляхів вдосконалення здійснення інвестиційного потенціалу прогнозовано досягнення таких показників на 2019-2020 рр. (див. Додаток 18).

Також за розробленим Київською міською радою Планом заходів з просування інвестиційного та зовнішньоекономічного іміджу м. Києва на 2018-2019 рр. було запропоновано вжиття переліку заходів. Вжиття деяких таких заходів є доцільним і на постійній (а не лише середньостроковій основі), зокрема:

— вдосконалення роботи комунікаційних каналів, через систематичні оновлення інформаційного наповнення веб-сайту investinkyiv.gov.ua та CEO-просування даного веб-ресурсу [44];

— налогодження інформування провідних медіа-ресурсів в Україні та за кордоном через регулярне інформування провідних ЗМІ про події в інвестиційній сфері [44];

— забезпечення участі м. Києва в ключових міжнародних заходах щодо розвитку міст та інвестицій (зокрема, щорічного проведення Інвестиційного форуму м. Києва та проведення презентацій щодо інвестиційного потенціалу столиці на базі світових інвестиційних майданчиків: «MIPIM», «Annual Investment Meeting», «COIFAIR» та ін.) [44].

Проте повноцінне створення можливостей для реалізації інвестиційного потенціалу неможливий без достатнього фінансового забезпечення, розвитку та покращення наявної інфраструктури столиці, зменшення корупції та підвищення прозорості органів місцевого самоврядування, розвитку промисловості та підприємництва.

Для забезпечення залучення інвестицій та сприятливої реалізації інвестиційного потенціалу в сфері промисловості та підприємництва доречним є: розвиток інноваційних промислових точок зростання, просування продукції промислового комплексу міста на внутрішньому та зовнішніх ринках, підвищення доступності та якості послуг міських органів влади для бізнесу, сприяння розвитку інноваційного підприємництва [43]. У сфері транспорту та інфраструктури необхідно оптимізувати транспортний попит, покращити дорожню навігацію та інформатизацію транспортної системи шляхом, підвищити безпеку дорожнього руху та ін. [100]. А з метою зменшення корупції та збільшення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування необхідні такі заходи як підготовка та інтеграція в систему управління містом службовців нової генерації шляхом проведення відкритих і прозорих конкурсів, вдосконалення електронного документообігу для прискорення інформаційного обміну та контролю проходження документів,

удосконалення системи контролю за діяльністю комунальних підприємств та бюджетних організацій [43].

Прогнозні показники від впровадження вищезазначених заходів представлені в Додатку 19.

Щодо фінансового забезпечення провадження інвестиційної діяльності і забезпечення успішної реалізації інвестиційного потенціалу, то необхідно перш за все: гармонізувати існуючі міські програми та видатки з положеннями Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року; формувати стабільну дохідну базу бюджету столиці; налагоджувати взаємодію з центральними органами виконавчої влади з метою залучення коштів державного бюджету до фінансування міських ініціатив; реалізовувати пілотні проекти із застосуванням механізму державно-приватного партнерства (ДПП); проводити та брати участь у заходах, направлених на посилення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями і донорами; залучати в установленому порядку кошти приватних компаній до фінансування міських проектів у якості спонсорської/меценатської допомоги [43].

Таким чином, подолання усіх перешкод на шляху до успішної реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва неможливі як без комплексного вирішення проблем провадження інвестиційної діяльності загалом, так і зокрема інвестиційного потенціалу України в цілому, так і без впровадження певних дій місцевими органами влади. Водночас, столиця України — місто, яке втілює перетворення, розвивається і є надзвичайно перспективним для вигідних інвестицій, подальшої успішної реалізації інвестиційних процесів та промоції інвестиційного потенціалу.

ВИСНОВОК

За результатами проведеного дослідження зроблено наступні висновки та узагальнення:

1. Інвестиційний потенціал є складним, багатофакторним поняттям, взаємозв'язаним з багатьма іншими поняттями інвестиційного процесу й економіки в цілому. Взаємодія суб'єктів господарювання і вкладання капіталу здійснюється в інвестиційному середовищі, що характеризується негативним та позитивним інвестиційним кліматом, наявність відповідних умов якого залежить від комплексу чинників, які зумовлюють ефективність перетворення інвестиційних ресурсів на інвестиційний потенціал. Для формування інвестиційної привабливості міста потрібно використовувати інвестиційний потенціал регіону, проводячи його через призму управлінських функцій та з врахуванням існуючої структури економіки.

2. Дослідження інвестиційного потенціалу базується на досить вагомій інформаційній базі, не має єдиного методу дослідження та оцінки, результати яких на практиці можуть використовувати різноманітні структури. Крім того, саме поняття «інвестиційний потенціал» не має єдиного визначення як економічна категорія, а реалізація його як економічного явища в Україні супроводжується достатньою кількістю суперечностей.

3. Столиця володіє значним інвестиційним потенціалом: значна частка в економіці всієї країни, сприятливі кліматичні умови, головний науково-освітній, спортивний та культурний центр країни, один з пріоритетів розвитку — екологічно чисте та зелене місто, потужний демографічний потенціал, що характеризується позитивними тенденціями природнього відтворення.

За показниками розвитку малого та середнього підприємництва місто Київ випереджає всі інші регіони України. Крім того, у місті успішно розвиваються стартап-компанії як початковий етап виведення новацій, інноваційних технологій або інших результатів наукової і науково-технологічної діяльності на ринок.

4. Столиця відіграє важливу роль у зовнішньоторговельних операціях країни, має позитивну тенденцію у міжнародних кредитних рейтингах, а прямі іноземні інвестиції в м. Київ протягом останніх 5 років складають майже половину

від усіх кумулятивних прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу та боргових інструментів) в Україну. Водночас здійснення КІ відбувається у традиційні розвинені сфери: промисловість, інформацію та телекомунікацію, оптову та роздрібну торгівлю, будівництво, фінансову та страхову діяльність, операції з нерухомим майном. У столиці комплексно реалізується інвестиційна політика, а також співпраця з багатьма міжнародними організаціями.

5. Спираючись на результати проведених розрахунків можна стверджувати про нестачу власного бюджетного потенціалу бюджету м. Києва для забезпечення реалізації видаткових зобов'язань: бюджетна незалежність бюджету м. Києва стабільно знаходиться протягом 2014-2018 рр. на середньому рівні. Така динаміка характеризує неефективне та нераціональне використання бюджетних ресурсів столиці та призводить до залежності (дотаційності) від бюджету вищого рівня.

6. На підставі проведеного економічного аналізу сучасного стану та динаміки розвитку інвестиційного потенціалу м. Києва можна зробити наступні висновки, що процес розвитку інвестиційного потенціалу столиці характеризується позитивною динамікою в цілому та залежністю від загальної економічної ситуації в державі, адже на рішення інвесторів щодо інвестування в місті здійснюють вплив як загальнодержавні фактори, так і місцеві. При цьому всьому вищезазначені фактори можуть здійснювати сприятливий вплив і відігравати позитивну роль у формуванні інвестиційного потенціалу міста, і відповідно можуть бути негативними та несприятливо характеризувати інвестиційне середовище столиці. Розроблена статистично значима економіко-математична модель розвитку інвестиційного потенціалу дозволила визначити, що найбільше з обраних факторів на об'єкт моделювання впливає валовий регіональний продукт, водночас наявний дохід населення на 1 особу здійснює зворотній вплив на показник інвестиційного потенціалу столиці.

Крім того, відповідно до проведеного дослідження на основі кореляційного аналізу можна стверджувати, що такі фактори як інвестиційний потенціал та

інвестиційна привабливість є важливими чинниками впливу на бюджетний потенціал столиці.

7. Світовий досвід у формуванні механізмів залучення інвестицій як на державному, так і на регіональному (місцевому) рівні є досить цінним для України як у теоретичному, так і у практичному аспектах, проте особливості економічної, політичної, соціальної ситуації в країні, її фінансова система, нормативно-правове поле не дозволяють використовувати жодного з досліджених методів та механізмів у безпосередньому вигляді.

8. Подолання усіх перешкод на шляху до успішної реалізації інвестиційного потенціалу м. Києва неможливі як без комплексного вирішення проблем провадження інвестиційної діяльності загалом, так і зокрема інвестиційного потенціалу України в цілому, так і без впровадження певних дій місцевими органами влади. Водночас, столиця України – місто, яке втілює перетворення, розвивається і є надзвичайно перспективним для вигідних інвестицій, подальшої успішної реалізації інвестиційних процесів та промоції інвестиційного потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Щукін О. І. Методичні підходи оцінки інвестиційного потенціалу регіону / О. І. Щукін, Н. О. Целіна, Я. М. Дерев'яно. // Економічний вісник Донбасу. – 2008. – №1. – С. 79–90.
2. Нечитайло У. П. Аналіз сучасних підходів до визначення інвестиційного потенціалу регіону / У. П. Нечитайло. // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №15. – С. 25–29.
3. Кукош М. С. Концепція формування інвестиційного потенціалу регіону / М. С. Кукош. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2018. – №19. – С. 66–70.
4. Мірошніченко П. І. Методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу регіону: аналіз і перспективи застосування / П. І. Мірошніченко. // БізнесІнформ. – 2012. – №2. – С. 44–49.
5. Гордієнко В. П. Інвестиційний потенціал регіону як економічна категорія / В. П. Гордієнко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. – 2014. – Вип. 7(4). – С. 68-71.
6. Вакалюк В. А. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні / В. А. Вакалюк. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – №16. – С. 122–126.
7. Нормативно-правова база Департаменту економіки та інвестицій КМДА [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/normativnopravovabaza.html>.
8. Загороднова Л. В. Коэффициент q-Тобина – показатель инвестиционного потенциала предприятий черной металлургии / Л. В. Загороднова, Н. И. Новиков. // Научный журнал: Вестник Кемеровского государственного университета. – 2014. – №2. – С. 236–240.
9. Оцінка інвестиційної привабливості регіону за допомогою інтегральних індексів / Т. В. Уманець // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 4. – С. 133-145.
10. Кузьменко О. В. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість регіонів України / О. В. Кузьменко // Економічний нобелівський вісник. – 2015. – № 1.– С. 46–54.
11. Річний звіт м. Києва за 2018 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2019/8/20/Kyiv_ua_ebook_1_ok.pdf.
12. Інвестиційний паспорт міста Києва за 2018 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://investinkyiv.gov.ua/uploads/pdf/Invest_Kiev_ua_print.pdf.
13. Головне управління статистики у м. Києві [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://kiev.ukrstat.gov.ua>.
14. Річний звіт м. Києва за 2015 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/9/4/KyivCityAnnualReport2015ukr.pdf>.

15. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Річний звіт м. Києва за 2014 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/9/4/KyivCityAnnualReport2014eng_ukr.pdf.
17. Річний звіт м. Києва за 2015 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/9/4/KyivCityAnnualReport2015ukr.pdf>.
18. Річний звіт м. Києва за 2016 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/9/4/KyivCityAnnualReport2016ukr.pdf>.
19. Річний звіт м. Києва за 2017 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2018/9/3/Richyi_zvit_2017.pdf.
20. Індекс легкості ведення бізнесу [Електронний ресурс] // Вікіпедія – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Індекс_легкості_ведення_бізнесу.
21. Офіційний веб-портал «Invest in Kyiv» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://investinkyiv.gov.ua>.
22. Річний звіт м. Києва Президенту України за 2018 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: Офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2019/2/4/Zvit_na_APU_2018_rik.pdf.
23. Бюджетний потенціал регіону: оцінка та перспективи розвитку : монографія / Н. С. Педченко, В. Ю. Стрілець. – Полтава: ПУЕТ, 2014. – 220 с.
24. Люта О. В. Бюджетний потенціал як визначальний чинник фінансового забезпечення розвитку регіону [Електронний ресурс] / О. В. Люта // Електронний журнал «Ефективна економіка». – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2584>.
25. Пушак Я. Я. Суть та напрями використання бюджетного потенціалу регіону / Я. Я. Пушак // Вісник економічної науки України. – 2014. – № 1. – С. 102–106
26. 41.Крук О. М. Формування та оцінка бюджетного потенціалу регіону / О. М. Крук. // ВІСНИК Донбаської державної машинобудівної академії. – 2012. – №2. – С. 217–222.
27. Відкритий бюджет м. Києва [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал КМДА – Режим доступу до ресурсу: https://kyivcity.gov.ua/finansy_ta_biudzhzet/biudzhzet/vidkrytyi_biudzhzet_Shortcut_227363.html.

28. Джерела доходів місцевих бюджетів [Електронний ресурс] // Центральний офіс реформ при Мінрегіоні. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/369/2019.pdf>.
29. Романова Т. В. Розвиток інвестиційного потенціалу в регіональній економічній політиці: дис. канд. ек. наук: 08.00.05 / Романова Т. В. – Полтава, 2010. – 215 с.
30. Таблиця індексів інфляції 2010-2019 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://buhgalter.com.ua/dovidnik/norma-robochogo-chasu/tablitsya-indeksiv-inflyatsiyi>.
31. Архів курсів НБУ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/archive/nbu>.
32. Національний банк України: Офіційний веб-портал [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua>.
33. Федоров Г. О. Механізми державного регулювання залучення іноземних інвестицій: дис. канд.: 25.00.02 / Федоров Г. О. – Харків, 2019. – 214 с.
34. Invest in EU [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.investineu.com/>.
35. «Шляхи відновлення інвестиційної активності в регіонах України в умовах економічної нестабільності». Аналітична записка [Електронний ресурс] // НІСД: офіційний веб-портал. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/shlyakhi-vidnovlennya-investiciynoi-aktivnosti-v-regionakh>.
36. «Про концепцію та програму залучення іноземних інвестицій в економіку м. Києва». Концепція від 20.10.1997 №1662 [Електронний ресурс] // ІАС Консультант: інформаційно-аналітична система по законодавству України – Режим доступу до ресурсу: <http://consultant.parus.ua/?doc=00HV6016B6>.
37. «П'ятирічка» Київради: як вирішуватимуть транспортну проблему столиці [Електронний ресурс] // Український інтерес. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://uain.press/articles/p-yatyrichka-kyiv rady-yak-vyrishuvatymut-transportnu-problemu-stolytsi-980459>.
38. Quality of living city ranking [Електронний ресурс] // MERCER – Режим доступу до ресурсу: <https://mobilityexchange.mercer.com/Insights/quality-of-living-rankings>.
39. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року (нова редакція) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2017/7/28/Strategy2025new.pdf>.

40. Рішення КМР «Про затвердження звітів за 2016 рік про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів на 2016 - 2018 роки з реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року та з оцінки результативності реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/4041B2F710EBDE7BC225816F00370183?OpenDocument.

41. Рішення КМР «Про затвердження звітів за 2017 та 2018 роки про результати проведення моніторингу виконання Плану заходів на 2016 - 2018 роки з реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року та з оцінки результативності реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року» від 12 листопада 2019 року N 64/7637 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/159BB62549890112C22584C8003C7A2D?OpenDocument.

42. Волковський Є. І. Фактори формування потенціалу бюджету міста Києва: взаємозв'язки та взаємозалежність / Є. І. Волковський // Молодий вчений. - 2015. - № 2(1). - С. 154-160. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(1\)_38](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(1)_38).

43. Рішення КМР «Про Програму економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018 - 2020 роки» від 21 грудня 2017 року N 1042/4049 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/7510F66384775FEBC2258211006E00C2?OpenDocument.

44. Розпорядження КМДА № 33 від 11.01.2018 «Про затвердження Плану заходів з просування інвестиційного та зовнішньоекономічного іміджу м. Києва на 2018-2019 роки».

45. Звіт про виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 роки за 2018 рік [Електронний ресурс] // Департамент економіки та інвестицій КМДА: офіційний веб-портал – Режим доступу до ресурсу: https://dei.kyivcity.gov.ua/files/2019/2/20/Zvedeniy_zvit_za_2018_rik.pdf.

ДОДАТКИ

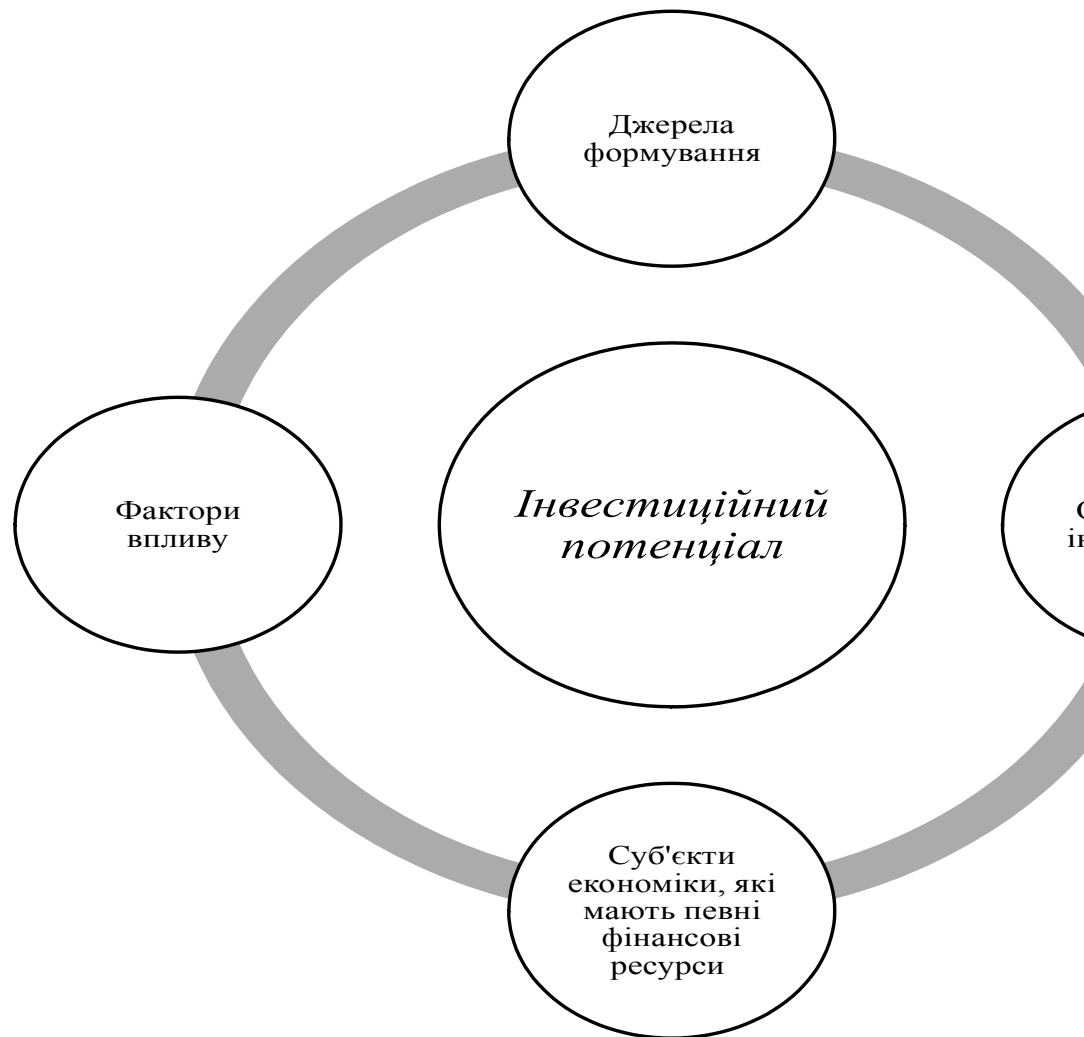
Різні підходи до визначення категорії «інвестиційний потенціал регіону»

Підхід	Автор	Зміст визначення
<i>як сукупність об'єктивних передумов для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні</i>	А.О. Єпіфанов	Сума об'єктивних передумов щодо інвестицій, які залежать як від наявності і різноманітності сфер та об'єктів інвестування, так і від їх основних економічних характеристик.
	Я.І. Єлейко, О.І. Єлейко, К.С. Раєвський	Сукупність об'єктивних економічних, соціальних і природно-географічних властивостей регіону, що мають високу значимість для залучення інвестицій в основний капітал.
<i>як сукупність інвестиційних ресурсів і факторів виробництва, необхідних для здійснення інвестиційної діяльності в регіоні</i>	П.І. Мірошніченко	Сукупність інвестиційних ресурсів суб'єктів господарської діяльності, що формують комплексну базу відтворення господарчої і соціальної сфер діяльності регіону на інноваційній основі для забезпечення стійкого економічного зростання.
	Л.В. Ключник	Сукупна можливість власних і залучених у регіон фінансових ресурсів забезпечувати інвестиційну діяльність для отримання прибутку в цілях і масштабах, визначених економічною політикою регіону.
	Ф.П. Ткачик	Сукупність наявних і таких, які можуть бути мобілізовані, основних джерел, засобів, елементів потенціалу цілісної економічної системи, що використовуються і можуть бути використані для забезпечення ефективної інвестиційної діяльності й соціально-економічного прогресу на регіональному рівні.
	С.А. Сафіуллін	Комплекс інвестиційних можливостей економіки, який формується шляхом інтеграції та синергії інфраструктурного, ресурсного та макроекономічного потенціалів регіону й обмежений у використанні рівнем інвестиційних ризиків та інвестиційних бар'єрів.
	А. Бистряков	Впорядкована певним чином сукупність інвестиційних ресурсів, яка дає змогу досягти ефекту синергізму під час їх використання.

<p><i>сукупна можливість формуванню внутрішніх й залучати зовнішні інвестиційні ресурси з урахуванням природних, економічних і соціальних умов даного регіону</i></p>	С.В. Іванов	Сукупність матеріальних, нематеріальних, фінансових і інших інвестиційних ресурсів, що використовуються для відтворення й розвитку суб'єктів економічної діяльності на території регіону, а також ринкових, соціально-економічних, організаційно-правових та інших властивих регіоні факторів, що залучають або відштовхують інвесторів і забезпечують умови для ефективного залучення інвестиційних ресурсів.
	К.П. Покатаєва	Комплексна характеристика сукупної здатності економіки регіону щодо здійснення інвестиційної діяльності в усіх сферах, що охоплює не тільки наявний інвестиційний капітал, а й сукупність об'єктивних передумов для інвестування.
	З.В. Герасимчук	Максимальні можливості регіону щодо раціонального залучення та використання інвестиційних ресурсів з урахуванням природно-геополітичних і соціально-економічних передумов для здійснення інвестиційної діяльності з метою досягнення сталого розвитку регіону.
	С.К. Рясков	Узагальнена характеристика сукупної здатності підприємств регіону, його населення до інвестиційної діяльності у сформованому в певних умовах середовищі, кількість, якість і ступінь якої визначається не тільки забезпеченістю регіону бюджетом та обсягом капіталу підприємств і населення, збалансованістю інвестиційних товарів і ресурсів, а й рівнем розвитку інфраструктури регіону у своїй сукупності, що детермінують готовність суб'єктів інвестиційного процесу до активного відтворення елементів цілісного відтворювального циклу на мікро-, мезо- та макрорівнях.
	Я.В. Кобушко	Здатність економічної системи регіону забезпечувати формування внутрішніх і залучення зовнішніх інвестиційних ресурсів за умов їх ефективного використання й дотримання екологічних вимог.

Джерело; складено самостійно за матеріалами [3].

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами джерела [3]

Рис. 2.1 Схема інвестиційного потенціалу регіону

Додаток 3

Таблиця 3.1

Класифікація факторів впливу на рівень інвестиційного потенціалу регіону

Класифікаційна ознака	Види факторів впливу на інвестиційний потенціал регіону та їх характеристика
За змістом	– <i>економічні</i> (розвиток системи страхування інвестицій, стан інфраструктури, податкова політика уряду, система оподаткування, регулювання експорту-імпорту, структура економіки регіону, тенденції його економічного розвитку, місткість існуючого регіонального, державного і світового ринків, можливість їх розширення, умови збуту, рівень інфляції, ступінь збалансованості регіонального бюджету і фінансів підприємств регіону, конвертованість національної валюти і стабільність її курсу, розвиненість

	<p>банківського сектора економіки, стан платіжного балансу, прибутковість підприємств регіону);</p> <ul style="list-style-type: none"> – <i>політичні</i> (сприяння держави залученню інвестицій, дотримання органами регіональної влади умов міжнародних договорів і домовленостей, ставлення регіональних органів влади до іноземних інвесторів, рівень корумпованості регіональних органів влади, політична стабільність в державі та регіоні, синхронність дій загальнодержавних і регіональних органів влади зі створення сприятливого інвестиційного середовища); – <i>правові</i> (допустима частка закордонної участі в капіталі підприємств регіону, права інвестора на розробку надр, чіткість механізмів виконання діючих законів, протиріччя у прийнятих законах, можливість переказу дивідендів за кордон, система пільг і преференцій); – <i>соціальні</i> (рівень соціальної напруженості в регіоні, диференціація доходів населення, рівень безробіття, середній рівень зарплати, соціальні умови проживання населення, рівень розвитку соціальної сфери); <ul style="list-style-type: none"> – <i>екологічні</i> (екологічне законодавство, радіаційне та інші види забруднення, деградація природного середовища); – <i>геополітичні</i> (географічне розміщення регіону, природні ресурси, наявність перспективних партнерів); – <i>кримінальні</i> (рівень злочинності, розміри тіньової економіки, присутність кримінальних кіл в економіці)
За середовищем виникнення	<ul style="list-style-type: none"> – <i>внутрішні</i>; – <i>зовнішні</i>
За способом впливу	<ul style="list-style-type: none"> – <i>прямої дії</i>; – <i>опосередковані</i>
За рівнем впливу	<ul style="list-style-type: none"> – <i>міжнародні</i>; – <i>загальнодержавні</i>; – <i>міжрегіональні</i>; – <i>регіональні</i>
За напрямом	<ul style="list-style-type: none"> – <i>позитивного впливу</i>; – <i>негативного впливу</i>
За можливістю впливу	<ul style="list-style-type: none"> – <i>такі, що піддаються впливу</i>; – <i>такі, що не піддаються впливу</i>
За періодом дії	<ul style="list-style-type: none"> – <i>тривалої дії</i>; – <i>нетривалої дії</i>; – <i>ситуативні</i>

Джерело: складено самостійно за матеріалами [4].

Додаток 4

Таблиця 4.1

**Основні нормативні акти регулювання інвестиційної діяльності в Україні
(за класифікацією В. А. Вакалюк)**

Назва	Короткий зміст
Конституція України	Положення щодо забезпечення державою соціальної орієнтації економіки України та гарантування захисту прав усіх суб'єктів
Закон «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р	Щодо загальних засад здійснення інвестиційної діяльності в Україні
Закон України «Про	Визначає іноземне інвестування як різновид

зовнішньоекономічну діяльність» від 01 квітня 1991 р.	зовнішньоекономічної діяльності та встановлює особливості, принципи та форми здійснення останньої
Декрет КМУ «Про впорядкування діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, створених за участю державних підприємств» від 31 грудня 1992 р.	Щодо особливості створення та діяльності спільних підприємств, в яких беруть участь державні суб'єкти господарювання
Указ Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії»	Щодо порядку створення та діяльності інвестиційних компаній
Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19 лютого 1994 р.	Визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України
Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 січня 2006 р.	Стосується порядку випуску та обігу цінних паперів в Україні

Джерело: складено самостійно за матеріалами [6].

**Систематизація законодавчого забезпечення інвестиційної діяльності в Україні
(за О. В. Федорчак)**

Вид документу	Короткий опис	Приклад нормативно-правових актів категорії
<i>I. Міжнародні нормативно-правові акти</i>		
Міжнародні угоди про заохочення (стимулювання) та захист інвестицій	Закріплюються обов'язки держав відносно поводження з іноземними інвесторами, а також механізми врегулювання спорів, що виникають на цій основі	«Угода про заохочення та захист інвестицій між Україною та Фондом міжнародного розвитку ОПЕК» від <u>05.12.2017</u> ; «Угода між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про заохочення та взаємний захист інвестицій» від <u>11.07.2002</u> ; «Угода між Урядом України та Урядом Республіки Індія про сприяння та взаємний захист інвестицій» від <u>03.04.2003</u>
Угоди про уникнення подвійного оподаткування	Вирішення проблеми виникнення подвійного оподаткування у випадку іноземного інвестування, коли країна-інвестор та країна-реципієнт претендують на отримання доходів від підприємницької діяльності	«Угода між Україною і Федеративною Республікою Німеччина про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на доход і майно» від <u>04.10.1996</u> ; «Конвенція між Урядом України і Урядом Республіки Польща про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень» від <u>12.01.1993</u> (Набрання чинності для України міжнародного договору, відбулась <u>11.03.1994</u>
Угоди про вільну торгівлю	Усунення митних бар'єрів на шляху руху товарів та інвестицій між суб'єктами господарювання різних країн	«Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою» від <u>11.07.2016</u>
* <i>Особливістю усіх міжнародних угод є те, що вони, як елементи міжнародного права, мають пріоритет перед національним законодавством.</i>		
<i>II. Національний рівень</i>		
Законодавство що регулює загальні (базові) умови здійснення інвестиційної діяльності на території України.	Закон України «Про інвестиційну діяльність»	
Законодавство щодо дозвільної системи у сфері інвестування	Закони України: «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», «Про ліцензування видів господарської діяльності»	

Продовження Додатку 4

Закінчення Таблиці 4.2

Законодавство щодо державного контролю (нагляду) за законністю здійснення інвестиційної діяльності.	Закони України: «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»
Законодавство щодо правового режиму іноземного інвестування	Закони України: «Про режим іноземного інвестування», «Про зовнішню економічну діяльність», «Про захист іноземних інвестицій на Україні», окремі статті ГКУ
Законодавство щодо підтримки і стимулювання інвестиційної діяльності.	Закони України: «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»
Законодавство щодо регулювання фінансових інвестицій (ринку цінних паперів)	Закони України: «Про цінні папери і фондовий ринок», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»
Законодавство щодо регулювання державно-приватного партнерства	Закони України: «Про державно-приватне партнерство», «Про концесії» та ін.
Законодавство щодо регулювання капітального будівництва	Закони України: «Про основи містобудування», «Про регулювання містобудівної діяльності»
Законодавство щодо регулювання інвестиційного розвитку регіонів	Закони України: «Про засади державної регіональної політики», «Про стимулювання розвитку регіонів»
Законодавство щодо вирішення спорів, удосконалення діяльності судової системи, боротьби з корупцією та очищення влади	Закони України: «Про забезпечення права на справедливий суд», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади»
Законодавство щодо регулювання відносин власності	Цивільний кодекс України (ЦКУ)
Законодавство щодо податкового регулювання інвестиційної діяльності	Податковий кодекс України (ПКУ)
Законодавство, що регулює процеси державного інвестування	Бюджетний кодекс України; Закони України: «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку України», «Про державні цільові програми»; Постанова КМУ «Деякі питання управління державними інвестиціями»
Законодавство щодо екологічних інвестицій	Водний кодекс України, Лісовий кодекс України, Кодекс України про надра
Законодавство щодо регулювання митних відносин у процесі інвестування	Митний кодекс України

Джерело: складено самостійно за матеріалами [5].

**Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності на регіональному рівні
(рівні міста Києва)**

Назва документу	Короткий опис
Закон України «Про столицю України – місто герой Київ»	Визначено особливості бюджету міста Києва та особливості взаємодії органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у місті Києві з іншими органами влади, підприємствами, представництвами
Закон України «Про місцеве самоврядування»	Визначено основні правила відносин органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що (не) перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад.
Розпорядження КМДА «Про прогноз бюджету міста Києва на 2020 – 2022 роки»	Є основним нормативно-правовим актом середньострокового фінансового планування (прогнозування) КМДА (у тому числі й щодо провадження інвестиційної діяльності)
Рішення КМДА «Про бюджет міста Києва на ...рік»	Є основним фінансовим планом КМДА на відповідний рік, в якому зазначено: обсяги доходів, видатків, повернення кредитів, надання кредитів, дефіциту, профіциту, резервного фонду бюджету міста Києва, оборотного залишку бюджетних коштів; міжбюджетні трансферти з бюджету міста Києва; розподіл коштів бюджету розвитку на здійснення заходів на будівництво, реконструкцію і реставрацію об'єктів виробничої, комунікаційної та соціальної інфраструктури за об'єктами; розподіл витрат бюджету міста Києва на реалізацію місцевих/регіональних програм; джерела формування загального та спеціального фондів бюджету м. Києва; граничний обсяг місцевого та гарантованого боргу м. Києва.
«Звіт про виконання бюджету міста Києва за ... рік»	Є одним з основних нормативно-правових актів, що підтверджує ефективність/результативність процесу фінансового планування, здійснюваного КМДА за відповідний період (у тому числі ефективність, результативність здійснюваних інвестиційних процесів у бюджетний період)
«Стратегія розвитку міста Києва до 2025»	Визначає основні довгострокові напрямки, на яких має бути орієнтовано фінансове планування (пріоритети фінансування, конкретні програми, що мають бути профінансовані, галузі, сфери тощо

Джерело: складено самостійно за матеріалами [7].

Методи оцінки інвестиційного потенціалу регіону

Назва методу	Сутність методу	Переваги	Недоліки
Рейтинговий метод	Полягає в аналізі різних аспектів розвитку регіону, формуванні на їхній основі аналітичних показників, подальшого їх групування та консолідації і формуванні інтегрального показника. За цим показником будується рейтинг і визначається позиція регіону в рейтингу	Простота використання та зручність інтерпретації результатів.	Не існує єдиної методики. Нині більшість рейтингових агентств та консультаційних фірм розробили власні методики розрахунку інвестиційного рейтингу країн та регіонів
Експертних оцінок	Експерт з суб'єктивних міркувань і набутого досвіду надає перевагу найбільш вагомим показникам, аналізує їх динаміку та висловлює характеристику інвестиційних можливостей регіону.	Можливість адаптації показників і факторів, що вивчаються для потреб конкретних інвесторів або поглиблений аналіз привабливості певних галузей	Суб'єктивність та залежність висновків від позицій експерта
Бальний метод	Полягає в привласненні заздалегідь обумовленого числа балів з наступним їх підсумовуванням	Вигідний у застосуванні коли існує необхідність порівняльної оцінки інвестиційного потенціалу регіону, а фактори, що його визначають неможливо чи складно охарактеризувати з допомогою кількісних параметрів	Відсутність єдиної методологічної бази, а також значний рівень суб'єктивізму

Вартісний метод	Передбачає визначення вартості активів регіону і величини економічних результатів, які можуть бути отримані в майбутньому. Критерієм такої оцінки потенціалу є величина новоствореної вартості її складових частин	Зрозумілість і простота використання, наявність чітко формалізованих залежностей між величиною інвестиційного потенціалу і значеннями вхідних параметрів	Труднощі вибору найбільш інформативних кількісних характеристик потенціалу, які можна було б вважати визначальними для регіону в конкретних економічних умовах; відсутність єдиної інформаційної бази вхідної інформації; розрізненість методів обрахунку однойменних параметрів за методиками різних учених і практиків
Метод техніко-економічних розрахунків	Спирається на використання всеосяжної системи показників, яка покликана всебічно оцінити інвестиційний потенціал регіону. Такі показники часто об'єднують в інтегральні критерії, надаючи вхідним параметрам ваг, які характеризують міру їх впливу на результативний показник		Прийняття статистичної інформації в якості бази знань забезпечує реальність отриманих результатів, Доступність інформації для розрахунку індикаторів завдяки її відображенню в статистичній звітності; Зручність у застосуванні, що забезпечує можливість постійного відстеження економічних змін і впливу управлінських рішень на інвестиційну діяльність регіону; Існує можливість використання як державними і регіональними органами влади і управління, так і потенційними інвесторами.
Економіко-математичне та імітаційне моделювання	Поєднання різномірних характеристик потенціалу в формалізованих логічних моделях		

Джерело: складено самостійно за матеріалами [4].

Групи показників для рейтингової оцінки інвестиційного потенціалу за методом оцінки інвестиційної привабливості І. Бланка

Показник	Ваговий коефіцієнт відповідної групи
<i>1. Рівень загальноекономічного розвитку</i>	35%
1.1. Питома вага ВРП регіону у ВВП України	
1.2. Питома вага обсягу реалізованої продукції в економіці України	
1.3. Питома вага валової продукції сільського господарства в економіці України	
1.4. Питома вага капітальних інвестицій в економіці України	
1.5. Частка прямих іноземних інвестицій в економіці України	
1.5. Питома вага експорту товарів в економіці України	
1.6. Питома вага імпорту товарів в економіці України	
1.7. Середня заробітна плата (до мінімального розміру)	
<i>2. Рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону</i>	15%
2.1. Питома вага промислових підприємств у загальній кількості по Україні	
2.2. Питома вага сільськогосподарських підприємств у загальній кількості по Україні	
2.3. Питома вага підприємств будівництва області у загальній кількості по Україні	
2.4. Питома вага бірж області у загальній кількості по Україні	
2.5. Питома вага залізничного вантажообороту	
2.6. Питома вага капітальних інвестицій у промисловість	
2.7. Питома вага капітальних інвестицій у житлове будівництво	
<i>3. Демографічна характеристика регіону</i>	15%
3.1. Питома вага населення області в загальній чисельності по Україні	
3.2. Питома вага міського населення	
3.3. Питома вага активного населення	
3.4. Рівень безробіття	
<i>4. Рівень розвитку ринкових відносин та комерційної інфраструктури регіону</i>	25%
4.1. Частка підприємств області в загальній кількості підприємств України	
4.2. Частка великих і середніх підприємств	
4.3. Частка іноземних підприємств	
4.4. Частка фінансових і страхових підприємств області в загальній кількості по Україні	
<i>5. Рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків</i>	10%
5.1. Питома вага засуджених на 100 тис. населення	
5.2. Частка витрат на охорону природного середовища у капітальних інвестиціях	
5.3. Частка удобреної площі мінеральними добривами	

Джерело: [10]

Стан розвитку зеленої зони в м. Києві в 2016-2018 рр.

Рік:	2016	2017	2018
Кількість нових об'єктів зелених зон загального користування, шт.	70	81	86
Кількість висаджених дерев, шт.	14923	13997	10470
Кількість висаджених кущів, шт.	99054	118788	102227

Джерело: складено самостійно за матеріалами [11]

Таблиця 7.2

Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища за видами природоохоронних заходів (у фактичних цінах, тис. грн)

Рік	Усього, тис. грн	У тому числі на, %:					
		охорону атмосферного повітря і проблему зміни клімату	очищення зворотних вод	поводження з відходами	захист і реабілітацію ґрунту і поверхневих вод	збереження біорізноманітності і середовища існування	інші напрями
2014	498027,2	1,0%	66,4%	11,5%	3,7%	0,2%	17,0%
2015	491002,5	8,7%	57,3%	9,6%	7,3%	0,5%	16,5%
2016	708137,6	18,5%	39,1%	23,6%	3,1%	0,6%	15,2%
2017	935150,5	31,9%	22,7%	7,5%	5,7%	0,8%	31,3%
2018	1414109,0	1,0%	66,4%	11,5%	3,7%	0,2%	17,0%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [12].

Таблиця 7.3

Кількість підприємств міста Києва у 2014-2018 рр. з розподілом на великі, середні та малі

Рік	Усього підприємств	У тому числі:		
		% великих	% середніх	% малих
2014	87405	0,2	4,1	95,7
2015	87380	0,1	3,8	96,1
2016	76227	0,2	4,2	95,6
2017	85163	0,2	3,9	95,9
2018	91509	0,2	3,9	95,9

Джерело: [13].

Таблиця 7.4

Основні показники ринку праці в місті Києві в 2014-2018 рр.

Рік	Економічно активне населення м. Києва у віці 15-70 років, тис. осіб	у % до населення відповідної вікової групи	Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у % до населення відповідної вікової групи	Рівень безробіття населення у віці 15-70 років у % до населення відповідної вікової групи
2014	1466,8	67,1	62,6	6,7
2015	1460,4	66,7	62	7
2016	1461,6	66,7	62,3	6,7
2017	1457,9	66,4	61,8	6,9
2018	1459,3	66,8	62,6	6,2

Джерело: [13]

Таблиця 7.5

Динаміка середньомісячної заробітної плати

Рік	Номінальна, грн	Індекс реальної середньомісячної заробітної плати, у % до попереднього року
2014	5376	94,5
2015	6732	84,2
2016	8648	114,3
2017	11135	111,3
2018	13542	110,2

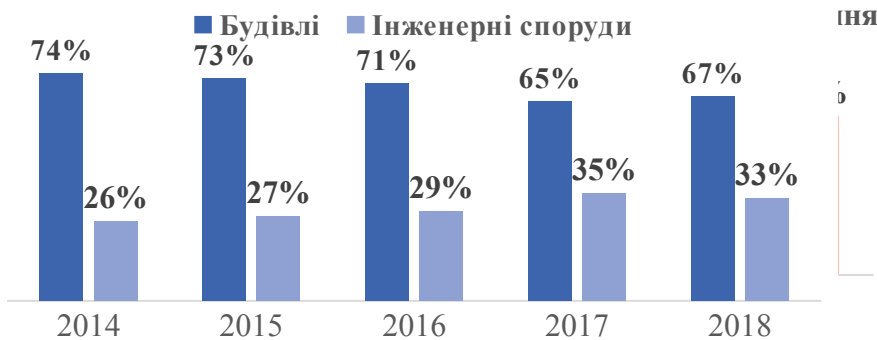
Джерело: [13]

Таблиця 7.6

Природний та міграційний рух населення в м. Києві

Рік	Природний приріст (— скорочення), осіб	Міграційний приріст (— скорочення), осіб
2014	4829	14443
2015	5133	13662
2016	5904	13288
2017	4551	4211
2018	2355	13942

Джерело: [13]

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами [13].

Рис. 7.1 Структура виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції в м. Києві в 2014-2018 рр.

Таблиця 7.7

Кількість туристів міста Києва в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Внутрішні туристи, %	40%	39%	40%	61%	59%
Іноземні туристи, %	60%	61%	60%	39%	41%
Усього, тис. осіб	1500	1800	2005	4111	4680

Джерело: складено самостійно за матеріалами [11], [14].

Таблиця 7.8

Частка зовнішньоторговельних операцій Києва у зовнішньоторговельних операціях України в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Експорт товарів	21,30%	22,90%	23,60%	22,50%	21,70%
Імпорт товарів	37,10%	38,60%	41,10%	40%	41,20%
Експорт послуг	30,98%	28,79%	27,18%	28,47%	30,52%
Імпорт послуг	40,10%	41,16%	39,27%	45,86%	47,69%

Джерело: складено самостійно за матеріалами [14],[15].

Інвестиційні проекти міста Києва, щодо яких оголошено конкурс

Назва Проекту	Статус	Галузь	Замовник	Вартість, млн. грн
Облаштування воднолижного комплексу для активного відпочинку з об'єктами спортивно-рекреаційного призначення на території Труханового острова	Оголошено конкурс	Спорт та відпочинок	КП "Київський міський центр розвитку міського середовища"	23,4
Облаштування музейної експозиції історії Труханового острова з супутньою інфраструктурою на території Труханового острова	Оголошено конкурс	Соціальні проекти	Центральний парк культури та відпочинку м. Києва.	2,5

Джерело: складено самостійно за матеріалами [21].

Таблиця 7.10

Інвестиційні проекти містка Києва, що знаходяться на етапі підготовки до конкурсу

Назва Проекту	Галузь	Короткий опис та додаткова інформація
Будівництво житлових будинків з об'єктами громадського призначення у Деснянському районі	Нерухомість	Орієнтовний обсяг інвестицій: 1,85 млрд. грн.
Будівництво дошкільного навчального закладу у Солом'янському районі	Освіта	Орієнтовний обсяг інвестицій: 44, 2 млн. грн.
Будівництво ТЕЦ у Деснянському районі	Енергетика	Згідно проекту, основними видами палива будуть: біомаса, паливо з ТБО та вугілля. Об'єм інвестицій орієнтовно 1217 млн. дол. США
Будівництво WI-FI мережі та системи відеонагляду в київському метрополітені	Транспорт та зв'язок	Реалізація проекту дозволить підвищити безпеку пасажирів київського метро та зробити користування ним ще зручнішим
Будівництво закладу медичного призначення на у Печерському районі	Медицина	Інвестор отримає право власності на новозбудований об'єкт. Орієнтовний бюджет проекту: 121, 5 млн грн

Джерело: складено самостійно за матеріалами [21].

Інвестиційні проекти міста Києва, що знаходяться на етапі реалізації

Назва Проекту	Галузь	Переможець конкурсу	Додаткова інформація
Встановлення станцій доочистки питної води для додаткового забезпечення безкоштовною якісною питною водою закладів освіти Оболонського району	Соціальні проекти	ТОВ «ЮР-АКВА»	Інвестор отримує право використовувати Об'єкт інвестування для продажу питної води через автоматизований комплекс з розливу та продажу доочищеної питної води. Об'єкти інвестування введені в експлуатацію та функціонують.
Будівництво дошкільного навчального закладу на земельній ділянці № 38 у 8 мікрорайоні житлового масиву Позняки у Дарницькому районі	Освіта	ТОВ «ЦЕНТР ДИТЯЧОГО РОЗВИТКУ «ПКАБУ»	Орієнтовний бюджет проекту: 54,2 млн грн.
Реконструкція Київського міського пологового будинку № 5 під Перинатальний центр з будівництвом приватного медичного закладу	Медицина	ТОВ «УКРЕКОТЕХ»	Орієнтовна вартість реконструкції та будівництва: 78,8 млн грн. Реалізація інвестиційного проекту матиме наступні наслідки: <ul style="list-style-type: none"> • Демографічні - зниження рівня перинатальної смертності та рівня материнської інвалідності в місті Києві на 30%; • Соціальні - покращення якості та доступності надання перинатальної допомоги населенню, задоволення потреби міста Києва в спеціалізованій перинатальній допомозі та покращення репродуктивного здоров'я населення; • Фінансові - оптимізація витрат на фінансування перинатальної допомоги в місті Києві.
Облаштування парку з об'єктами спортивної інфраструктури у Печерському районі	Спорт та відпочинок	ТОВ «МЕЛЕТІЯ»	Орієнтовна вартість проекту: 64,8 млн грн
Створення велосипедної мережі «bike-sharing» в місті Києві	Транспорт та зв'язок	ТОВ «НЕКСТБАЙК КИЇВ»	Орієнтовна вартість проекту: 33,4 млн грн

Джерело: складено самостійно за матеріалами [21].

Частка ТОП-інвесторів, що здійснюють ПІ в економіку м. Києва 2014-2018 рр.

2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік		2018 рік	
Країна:	Частка ПІ:	Країна:	Частка ПІ:	Країна:	Частка ПІ:	Країна:	Частка ПІ:	Країна:	Частка ПІ:
Кіпр	30%	Кіпр	27%	Кіпр	23%	Кіпр	22%	Кіпр	25%
Нідерланди	13%	Нідерланди	16%	Нідерланди	17%	Нідерланди	16%	Нідерланди	25%
Російська Федерація	10%	Російська Федерація	14%	Російська Федерація	19%	Російська Федерація	19%	Велика Британія	6%
Австрія	9%	Австрія	9%	Австрія	4%	Франція	5%	Австрія	4%
Велика Британія	5%	Велика Британія	4%	Велика Британія	5%	Велика Британія	5%		
67%		70%		68,00%		64%		60%	

Джерело: складено самостійно за матеріалами [11], [17]-[20].

Таблиця 9.1

Структура III (акціонерного капіталу) в економіку м. Києва за видами економічної діяльності в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Усього:</i>	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Сільське, лісове та рибне господарство	0,7%	0,6%	1,2%	1,2%	1,2%
Промисловість	6,2%	7,4%	6,9%	7,0%	6,6%
Будівництво	5,2%	5,0%	4,5%	4,0%	3,8%
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	21,3%	22,6%	21,2%	21,0%	23,0%
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1,7%	1,9%	1,5%	1,6%	1,5%
Тимчасове розміщування й організація харчування	1,6%	1,7%	1,5%	1,5%	1,5%
Інформація та телекомунікації	8,7%	13,1%	12,2%	12,6%	12,8%
Фінансова та страхова діяльність	26,7%	18,0%	20,1%	19,6%	19,1%
Операції з нерухомим майном	11,6%	13,0%	13,6%	14,2%	14,9%
Професійна, наукова та технічна діяльність	12,8%	12,5%	11,7%	11,3%	10,1%
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	3,0%	3,7%	5,0%	5,2%	4,9%
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,0%	-	-	-	-
Освіта	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Надання інших видів послуг	0,1%	-	-	0,1%	0,1%

Джерело: складено самостійно за матеріалами [13].

Нормативи зарахування окремих видів доходів до бюджету м. Києва

Вид платежу	Норматив зарахування до бюджету м. Києва
Загальний фонд	
<i>Податкові надходження</i>	
<u>Загальнодержавні податки і збори</u>	
Податок та збір на доходи фізичних осіб	40%
Податок на прибуток, крім податку на прибуток підприємств державної та комунальної власності	10%
Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	100%
Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування	37%
Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	100%
Рентна плата за спеціальне використання води (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення)	45%
Рентна плата за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення	100%
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	25%
Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення	100%
Рентна плата за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату	—
Плата за використання інших природних ресурсів	100%
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	100%
Частина акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального	13,44%
<u>Місцеві податки та збори</u>	
Податок на майно:	
податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	100%
плата за землю	
транспортний податок	
Збір за місця для паркування транспортних засобів	100%
Туристичний збір	
Єдиний податок	

Продовження Додатку 10

Продовження Таблиці 10.1

<i>Неподаткові надходження</i>	
Плата за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів	100%
Адміністративні штрафи та інші санкції	
Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються виконавчими органами місцевих рад і місцевими органами виконавчої влади	
Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	
Плата за ліцензії на виробництво спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів	
Плата за ліцензії на право експорту, імпорту та оптової торгівлі спирту етилового, коньячного та плодового	
Плата за ліцензії на право експорту, імпорту алкогольними напоями та тютюновими виробами	
Плата за державну реєстрацію (крім реєстраційного збору за проведення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців)	
Плата за ліцензії на право оптової торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами	
Плата за ліцензії на право роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами	
Плата за ліцензії та сертифікати, що сплачується ліцензіатами за місцем здійснення діяльності	
Плата за надання інших адміністративних послуг	
Адміністративний збір за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	
Державне мито	
Орендна плата за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди державними адміністраціями та місцевими радами	
Концесійні платежі щодо об'єктів комунальної власності (крім тих, які мають цільове спрямування згідно із законом)	
Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	Згідно з рішенням КМР від 1 жовтня 2007 р. N 398/3232
<i>Дохід від операцій з капіталом</i>	
Кошти від реалізації безхазяйного майна	100%
Находження коштів від Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння (золото, платина, дорогоцінне каміння / срібло)	80%/50%

Спеціальний фонд	
Екологічний податок	55%
Надходження коштів від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	100%
Грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	70%
Концесійні платежі щодо об'єктів комунальної власності (які мають цільове спрямування згідно із законом)	100%
Власні надходження бюджетних установ	100%
Цільові фонди, утворені органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	100%
<i>у т.ч. Бюджет розвитку</i>	
Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є комунальна власність	100%
Плата за гарантії, надані міськими радами	
Кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	
Кошти від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності	90%
Кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності до розмежування земель державної та комунальної власності	

Джерело: [28]

Структура наявного бюджетного потенціалу бюджету м. Києва в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Податкові надходження:	53,4%	58,7%	64,1%	62,2%	65,0%
податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	36,3%	36,3%	36,3%	36,4%	40,5%
податки на власність	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
збори та плата за спеціальне використання природних ресурсів	8,9%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
внутрішні податки на товари та послуги	-	3,7%	3,5%	3,2%	3,1%
місцеві податки	7,0%	18,4%	22,4%	20,1%	20,7%
інші податки та збори	0,3%	0,1%	1,7%	2,3%	0,6%
Неподаткові надходження	2,9%	3,4%	10,3%	9,1%	8,4%
Доходи від операцій з капіталом	1,3%	1,3%	0,3%	0,4%	0,4%
Цільові фонди	1,1%	1,0%	0,8%	0,6%	0,5%
Офіційні трансферти	41,5%	35,6%	24,5%	27,7%	25,6%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [22].

Таблиця 11.2

Структура наявного бюджетного потенціалу бюджету м. Києва у 2014-2018 рр. у розрізі районів

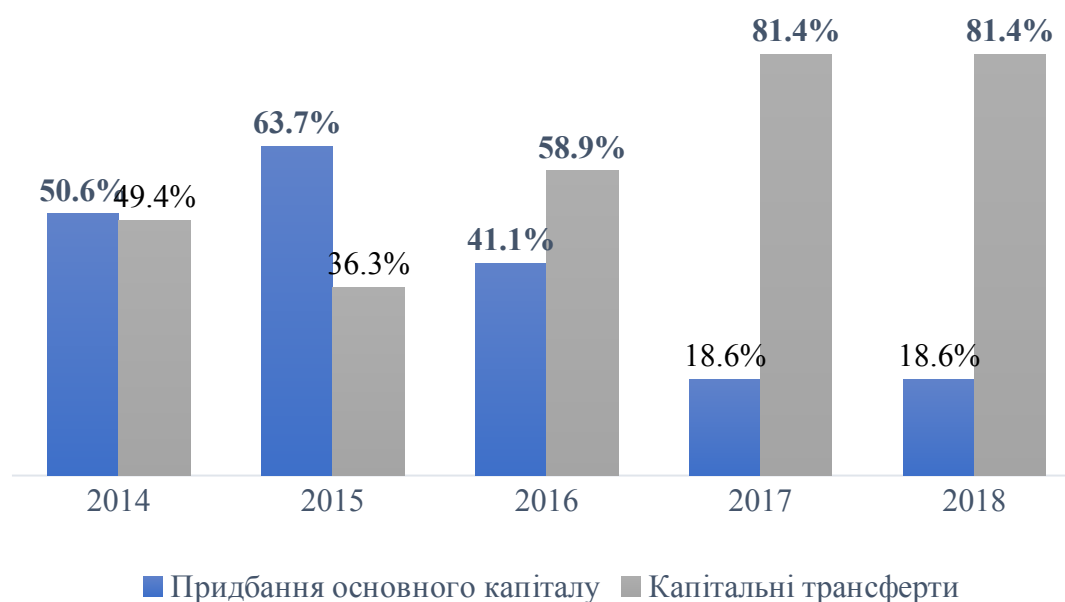
Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
м.Київ	44%	39%	32%	36%	32%
Голосіївський	6%	7%	8%	7%	7%
Дарницький	3%	4%	5%	5%	5%
Деснянський	2%	3%	4%	3%	3%
Дніпровський	3%	4%	4%	4%	4%
Оболонський	4%	5%	6%	5%	5%
Печерський	10%	10%	11%	10%	11%
Подільський	5%	5%	6%	5%	6%
Святошинський	3%	4%	4%	4%	5%
Солом'янський	6%	6%	7%	7%	7%
Шевченківський	13%	13%	14%	13%	15%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [22].

Структура видатків бюджету м. Києва в 2014-2018 рр.

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	27,6%	25,7%	27,2%	20,2%	20,0%
Використання товарів і послуг	13,2%	16,6%	15,5%	19,7%	22,5%
Обслуговування боргових зобов'язань	5,6%	5,6%	0,8%	0,2%	0,6%
Поточні трансферти	29,2%	13,3%	15,6%	16,3%	9,1%
Соціальне забезпечення	10,0%	12,5%	12,2%	12,6%	13,4%
Інші поточні видатки	0,1%	0,1%	0,1%	0,4%	0,1%
Придбання основного капіталу	7,2%	16,7%	11,7%	5,7%	6,4%
Капітальні трансферти	7,0%	9,5%	16,8%	24,8%	27,9%

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [22].

Джерело: побудовано самостійно за матеріалами [22].

Рис. 12.1 Структура капітальних видатків бюджету міста Києва в 2014-2018 рр.

Вихідна таблиця показників для оцінки інвестиційної привабливості м. Києва за методом методом І. Бланка

Показник	Значення у відповідному році				
1. Рівень загальноєкономічного розвитку (35%)					
Показники:	2014	2015	2016	2017	2018
1.1. Питома вага ВРП регіону у ВВП України	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23
1.2. Питома вага обсягу реалізованої продукції в економіці України	0,07	0,08	0,08	0,08	0,07
1.3. Питома вага валової продукції сільського господарства в економіці України	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03
1.4. Питома вага капітальних інвестицій в економіці України	0,31	0,32	0,30	0,30	0,35
1.5. Частка прямих іноземних інвестицій в економіці України	0,46	0,46	0,50	0,47	0,51
1.5. Питома вага експорту товарів в економіці України	0,21	0,23	0,24	0,23	0,22
1.6. Питома вага імпорту товарів в економіці України	0,37	0,39	0,41	0,40	0,41
1.7. Середня заробітна плата (до мінімального розміру)	4,41	4,89	5,41	6,32	7,05
<i>Середнє значення групи</i>	<i>0,870</i>	<i>0,944</i>	<i>1,026</i>	<i>1,149</i>	<i>1,267</i>
<i>Середнє значення, помножене на ваговий к-нт групи</i>	<i>0,304</i>	<i>0,331</i>	<i>0,359</i>	<i>0,402</i>	<i>0,443</i>
2. Рівень розвитку інвестиційної інфраструктури регіону (15%)					
Показники:	2014	2015	2016	2017	2018
2.1. Питома вага промислових підприємств у загальній кількості по Україні	0,06	0,06	0,05	0,06	0,07
2.2. Питома вага сільськогосподарських підприємств у загальній кількості по Україні	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
2.3. Питома вага підприємств будівництва області у загальній кількості по Україні	0,17	0,15	0,14	0,15	0,16
2.4. Питома вага бірж області у загальній кількості по Україні	0,25	0,28	0,28	0,3	0,3
2.5. Питома вага залізничного вантажообороту	0,75	не застосовується			
2.6. Питома вага капітальних інвестицій у промисловість	0,27	0,24	0,27	0,26	0,28
2.7. Питома вага капітальних інвестицій у житлове будівництво	0,16	0,13	0,12	0,09	0,06
<i>Середнє значення групи</i>	<i>0,239</i>	<i>0,124</i>	<i>0,145</i>	<i>0,145</i>	<i>0,147</i>
<i>Середнє значення, помножене на ваговий к-нт групи</i>	<i>0,036</i>	<i>0,019</i>	<i>0,022</i>	<i>0,022</i>	<i>0,022</i>
3. Демографічна характеристика регіону (15%)					
Показники:	2014	2015	2016	2017	2018
3.1. Питома вага населення області в загальній чисельності по Україні	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
3.2. Питома вага міського населення	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
3.3. Питома вага активного населення	0,67	0,67	0,67	0,66	0,67
3.4. Рівень безробіття	0,07	0,07	0,07	0,07	0,06
<i>Середнє значення групи</i>	<i>0,452</i>	<i>0,452</i>	<i>0,451</i>	<i>0,451</i>	<i>0,450</i>
<i>Середнє значення, помножене на ваговий к-нт групи</i>	<i>0,068</i>	<i>0,068</i>	<i>0,068</i>	<i>0,068</i>	<i>0,068</i>

Закінчення Таблиці 13.1

4. Рівень розвитку ринкових відносин та комерційної інфраструктури регіону (25%)					
Показники:	2014	2015	2016	2017	2018
4.1. Частка підприємств області в загальній кількості підприємств України	0,05	0,04	0,04	0,05	0,05
4.2. Частка великих і середніх підприємств	0,043	0,039	0,044	0,041	0,041
4.3. Частка іноземних підприємств	0,013	0,002	0,003	0,002	0,002
4.4. Частка фінансових і страхових підприємств області в загальній кількості по Україні	0,21	0,21	0,19	0,23	0,25
<i>Середнє значення групи</i>	<i>0,079</i>	<i>0,073</i>	<i>0,069</i>	<i>0,081</i>	<i>0,086</i>
<i>Середнє значення, помножене на ваговий к-нт групи</i>	<i>0,020</i>	<i>0,018</i>	<i>0,017</i>	<i>0,020</i>	<i>0,021</i>
5. Рівень криміногенних, екологічних та інших ризиків (10%)					
Показники:	2014	2015	2016	2017	2018
5.1. Питома вага засуджених на 100 тис. населення	0,0015	0,0015	0,0012	0,0013	0,0013
5.2. Частка витрат на охорону природного середовища у капітальних інвестиціях	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
5.3. Частка удобреної площі мінеральними добривами	не застосовується				
<i>Середнє значення групи</i>	<i>0,016</i>	<i>0,016</i>	<i>0,016</i>	<i>0,016</i>	<i>0,016</i>
<i>Середнє значення, помножене на ваговий к-нт групи</i>	<i>0,002</i>	<i>0,002</i>	<i>0,002</i>	<i>0,002</i>	<i>0,002</i>

Джерело: розраховано самостійно на підставі [10], [13], [15].

**Оцінка інвестиційного потенціалу м. Києва в 2014-2018 рр.
(за методологією М. П. Бутко)**

Рік:	2014	2015	2016	2017	2018
Річні обсяги прибутку підприємств, млн грн	179300,43	224828,19	249416,41	345212,95	359055,38
Бюджетні інвестиційні ресурси, млн грн	824,10	4832,36	7670,29	15008,38	17383,48
Інвестиційні ресурси населення, млн грн	165224,00	160015,00	163961,00	184228,00	197989,00
Інвестиції в основний капітал за рахунок власних коштів підприємств, млн грн	50294,03	61181,29	79345,44	102111,59	153257,96
Інтелектуальні інвестиційні ресурси, млн грн	125920,53	158767,80	217812,05	256427,41	287623,27
Рівень інфляції (у частках одиниці)	1,249	1,433	1,124	1,132	1,098
Власний ІП, млн грн	417584,53	425418,46	638972,59	797692,87	924689,52
Прямі іноземні інвестиції та інвестиційні залучення з інших регіонів, млн грн	5361,32	10559,23	13783,38	15035,10	15729,72
Сукупний ІП, млн грн	422945,85	435977,69	652755,97	812727,97	940419,24

Джерело: розраховано самостійно за матеріалами [29]-[32].

Характеристика обраних факторів для побудови економіко-математичної моделі ефективного розвитку інвестиційного потенціалу м. Києва

Назва фактора та одиниця виміру	Умовне позначення в моделі	Обґрунтування вибору даного показника як фактора моделі
ВРП, тис грн	X_1	Був обраний, враховуючи його вагомість при відображенні результату економічних процесів, та розумінням позитивного впливу розвитку формуючих його економічних процесів на інвестиційний потенціал регіону, що виражене в стабілізації, підвищенні інноваційності та розширенні процесів економічного розвитку міста.
Наявний дохід населення у розрахунку на одну особу, тис грн	X_2	Був обраний, враховуючи важливість цього економічного ресурсу, який при прирості свого кількісного значення здійснює негативний вплив на розвиток інвестиційного потенціалу з причини блокування фінансового обороту регіону шляхом затримки фінансових ресурсів в населення, що викликано накопичуванням отриманого доходу та відсутністю довіри до банківської системи, як однієї з основних одиниць, що стимулює інвестиційні процеси.
Інвестиції в основний капітал, тис. грн	X_3	Обрані для врахування їх впливу на нарощування потужності інвестиційних ресурсів міста

Джерело: побудовано самостійно, використовуючи матеріали [29].

Таблиця 15.2

Вихідні статистичні дані для побудови економіко-математичної моделі ефективного розвитку інвестиційного потенціалу м. Києва

№	Рік	Y (сукупний, обчислений за методологією М. П. Бутко)	X1	X2	X3
1	2014	422945,85	357377	62715,10	62739426
2	2015	435977,69	451700	76513,70	73098125
3	2016	652755,97	559140	92253,60	98915641
4	2017	812727,97	699185	118207,60	124710880
5	2018	940419,24	719461	141173,80	171459360

Джерело: [13] та самостійний розрахунок.

Регресійний аналіз взаємозв'язку результуючого показника інвестиційного потенціалу (Y) з кожним фактором моделі

- З фактором X_1 (ВРП)

Вывод итогов									
Регрессионная статистика									
Множественный R		0,969724336							
R-квадрат		0,940365287							
Нормированный R-квадрат		0,920487049							
Стандартная ошибка		64324,06577							
Наблюдения		5							
Дисперсионный анализ									
		<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>			
Регрессия		1	1,95734E+11	1,95734E+11	47,30627055	0,006294949			
Остаток		3	12412756313	4137585438					
Итого		4	2,08146E+11						
Коэффициенты									
		<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	<i>Нижние 95,0%</i>	<i>Верхние 95,0%</i>
Y-пересечение		-136551,4027	118339,0716	-1,15389956	0,332123734	-513159,1441	240056,3386	-513159,1441	240056,3386
Переменная X 1		1,416497049	0,205947402	6,877955405	0,006294949	0,7610805	2,071913599	0,7610805	2,071913599

Рис. 15.1 Результати регресійного аналізу за допомогою прикладної програми Excel

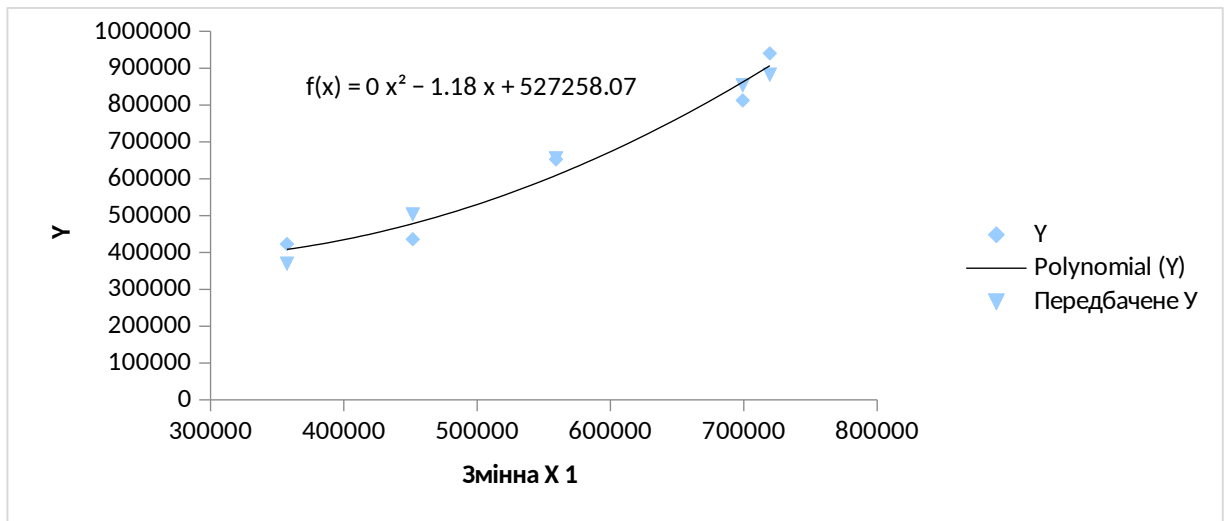

Рис. 15.2 Графік прогнозу та підбору математичної функції

- З фактором фактором X_2 (Наявний дохід на душу населення)

Вывод итогов									
Регрессионная статистика									
Множественный R		0,98343063							
R-квадрат		0,967135805							
Нормированный R-квадрат		0,956181073							
Стандартная ошибка		47751,32466							
Наблюдения		5							
Дисперсионный анализ									
		<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>			
Регрессия		1	2,01306E+11	2,01306E+11	88,28475396	0,002553939			
Остаток		3	6840567019	2280189006					
Итого		4	2,08146E+11						
Коэффициенты									
		<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	<i>Нижние 95,0%</i>	<i>Верхние 95,0%</i>
Y-пересечение		-42451,56391	77031,29397	-0,551095038	0,619955884	-287599,5208	202696,393	-287599,5208	202696,393
Переменная X 1		7,083603516	0,753895914	9,395996699	0,002553939	4,684370251	9,482836781	4,684370251	9,482836781

Рис. 15.3 Результати регресійного аналізу за допомогою прикладної програми Excel

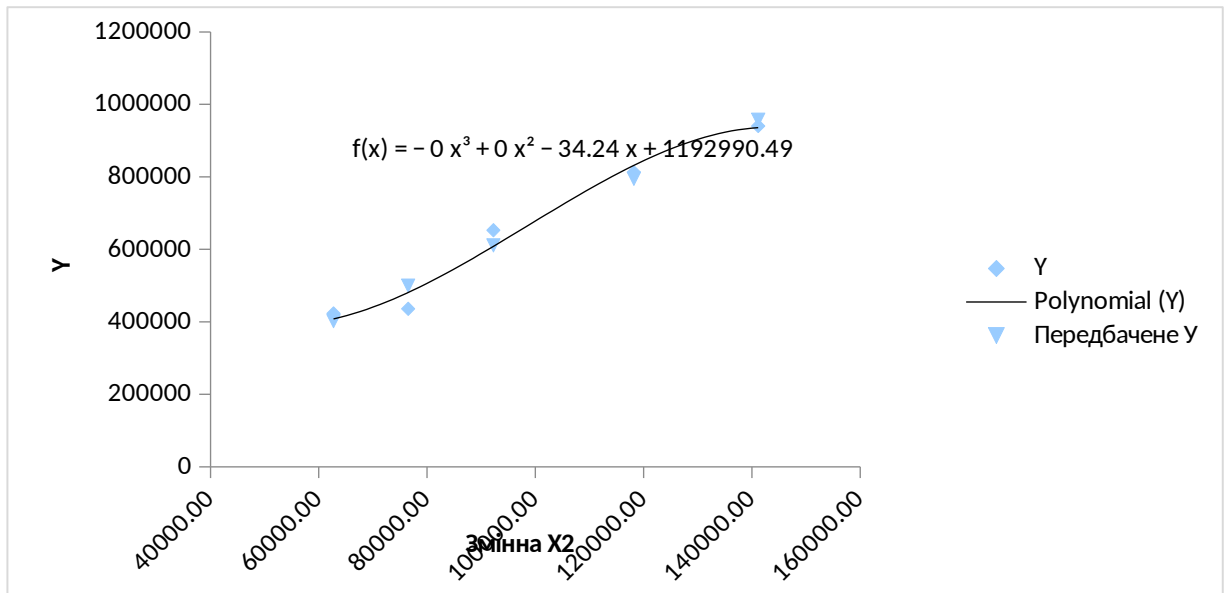

Рис. 15.4 Графік прогнозу та підбору математичної функції

- З фактором фактором X_3 (Інвестиції в основний капітал)

Выводитогов								
Регрессионная статистика								
Множественный R	0,975475431							
R-квадрат	0,951552316							
Нормированный R-квадрат	0,935403087							
Стандартная ошибка	57977,62668							
Наблюдения	5							
Дисперсионный анализ								
	df	SS	MS	F	Значимость F			
Регрессия	1	1,98062E+11	1,98062E+11	58,92246408	0,004593374			
Остаток	3	10084215585	3361405195					
Итого	4	2,08146E+11						
	Коэффициенты	стандартная ошиб	t-статистика	P-Значение	Нижние 95%	Верхние 95%	Нижние 95,0%	Верхние 95,0%
Y-пересечение	112281,9784	75057,91782	1,495937826	0,231561193	-126585,8149	351149,7716	-126585,8149	351149,7716
Переменная X 1	0,005091915	0,000663347	7,67609693	0,004593374	0,002980849	0,00720298	0,002980849	0,00720298

Рис. 15.5 Результаты регрессийного анализа за допомогою прикладної програми Excel

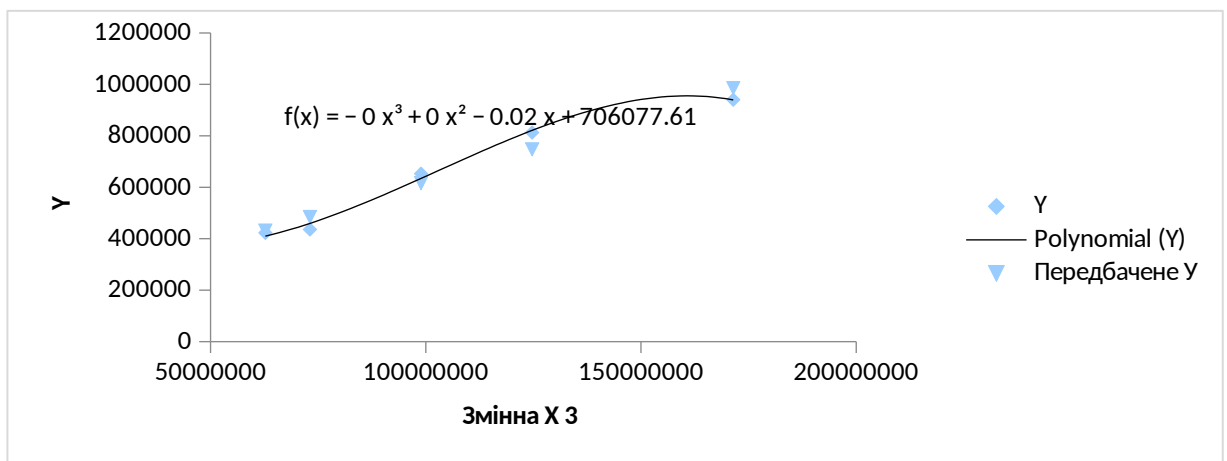

Рис. 15.6 Графік прогнозу та підбору математичної функції

Кількість факторів $m = 3$, а кількість вимірів $n = 5$. Тобто $n > m + 1$ і ми можемо вести розрахунки за цими даними.

Спочатку було проведено аналіз зв'язку між Y (інвестиційним потенціалом) та кожним окремим фактором за допомогою регресійного аналізу (див. Таблицю 17.1):

Таблиця 15.3

Регресійний аналіз взаємозв'язку Y (інвестиційного потенціалу) з окремим параметром моделі (X_i)

Взаємозв'язок	R^2	R	Рівняння моделі	F	$F_{табл}$	Значення a_0	Значення a_1
---------------	-------	---	-----------------	---	------------	----------------	----------------

Джерело: [32] та самостійний розрахунок.

На підставі проведеного аналізу можна зробити такі висновки:

- Між інвестиційним потенціалом та ВРП (X_1) існує сильний прямий додатній зв'язок, про що свідчить високий рівень коефіцієнту кореляції (0,97). На 94% значення Y обумовлено фактором X_1 , і лише на 6% — від інших факторів, про що свідчить коефіцієнт детермінації. Фактичне значення критерію Фішера (47,3) є більшим за табличне, отже, модель достовірна з імовірністю 0,95. Отримане значення коефіцієнта a_0 (вільного члена рівняння) статистично дорівнює 0. Достовірним є значення коефіцієнта a_1 згідно критерію Стьюдента. Оскільки значення параметра a_0 (-1,16) є меншим за табличний показник, а параметра a_1 (6,88) — більшим. Для отриманих даних рівняння регресії має вигляд:

$$Y = 1,42X_1 - 136551,4 \quad (15.1)$$

Подальший аналіз та побудова відповідних графіків дає можливість зробити висновок, що найкраще зв'язки у моделі описує поліноміальна функція, задана рівнянням:

$$Y = 2E-06x^2 - 1,1822x + 527258 \quad (15.2)$$

- Між інвестиційним потенціалом та наявним доходом населення на одну особу (X_2) також існує сильний прямий додатній зв'язок, про що свідчить високий рівень коефіцієнту кореляції (0,98). На 98% значення Y обумовлено фактором X_2 , і

лише на 2% — від інших факторів, про що свідчить коефіцієнт детермінації. Фактичне значення критерію Фішера (88,28) є більшим за табличне, отже, модель достовірна з імовірністю 0,95. Отримане значення коефіцієнта a_0 (вільного члена рівняння) статистично дорівнює 0. Достовірним є значення коефіцієнта a_1 згідно критерію Стюдента. Оскільки значення параметра a_0 (-0,55) є меншим за табличний показник, а параметра a_1 (9,4) — більшим. Для отриманих даних рівняння регресії має вигляд:

$$Y=7,08X_2- 42451,6 \quad (15.3)$$

Подальший аналіз та побудова відповідних графіків дає можливість зробити висновок, що найкраще зв'язки у моделі описує поліноміальна функція, задана рівнянням:

$$Y = -1E-09x^3 + 0,0004x^2 - 34,236x + 1E+06 \quad (15.4)$$

- Між інвестиційним потенціалом та інвестиціями в основним капіталом (X_3) існування прямого додатного зв'язку підтверджене значенням коефіцієнта кореляції (0,98). На 95% значення Y обумовлено фактором X_3 , і лише на 5% — від інших факторів, про що свідчить коефіцієнт детермінації. Фактичне значення критерію Фішера (58,9) є більшим за табличне, отже, модель достовірна з імовірністю 0,95. Отримане значення коефіцієнта a_0 (вільного члена рівняння) статистично дорівнює 0. Достовірним є значення коефіцієнта a_1 згідно критерію Стюдента. Оскільки значення параметра a_0 (1,49) є меншим за табличний показник, а параметра a_1 (7,68) — більшим.

Для отриманих даних рівняння регресії має вигляд:

$$Y=0,005X_3+112281,98 \quad (15.5)$$

Подальший аналіз та побудова відповідних графіків дає можливість зробити висновок, що найкраще зв'язки у моделі описує поліноміальна функція, задана рівнянням:

$$Y = -8E-19x^3 + 2E-10x^2 - 0,0163x + 706078 \quad (15.6)$$

Отже, відповідно до проведеного дослідження на основі кореляційного аналізу можна стверджувати, що такі незалежні фактори як ВРП, наявний дохід населення у

розрахунку на одну особу та інвестиції в основний капітал необхідно включити в подальшому багатofакторну модель.

Прогнозна регресійна модель інвестиційного потенціалу міста матиме вигляд [44]:

$$Y_i = f(X_1 \dots X_n) + e_i = Y_{pi} + e_i \quad (15.7),$$

де Y_i — інвестиційний потенціал регіону, Y_{pi} — розрахункова залежна змінна, $X_1 \dots X_n$ — фактори впливу на показник IPR; $f(X)$ — математична функція, i — порядковий номер вибірки, n — номер вибірки, e_i — стохастична змінна, яка описує вплив неврахованих у моделі факторів. Саме рівняння регресійної моделі матиме вигляд лінійної залежності:

$$Y = a_0 + a_1 X_1 + a_2 X_2 + a_3 \quad (15.8),$$

де a_0 — вільний член, a_1, a_2, a_3 — коефіцієнти при факторах.

Для обчислення коефіцієнтів моделі був застосований матричний метод:

$$A = (X'X)^{-1} X'Y \quad (15.9)$$

Використавши методи економетричного аналізу, отримали наступне рівняння регресії:

$$Y = 1,637X_1 - 12,967X_2 + 0,009X_3 + 62920,13 \quad (15.10)$$

Обчислений коефіцієнт детермінації моделі становить 0,99, що свідчить про те, що варіація Y залежить на 99% від факторів моделі, і лише на 1% — від інших факторів. Показник кореляції моделі становить 0,99, що свідчить про сильний взаємозв'язок між обраними факторами та результуючим показником інвестиційного потенціалу. Значний вклад у зростання рівня інвестиційного потенціалу здійснює фактор X_1 . Окрім того, аналіз отриманих від'ємного значення стандартизованого регресійного коефіцієнта фактора X_2 вказує, що із його збільшенням значення Y зменшується, що є економічно логічним. Статистична значимість моделі була перевірена за критерієм Фішера. Отримане розрахункове значення (372,79) є більшим за табличне для даних параметрів моделі (161,45).

Таким чином, запропонована економіко-математична модель є статистично значимою.

Побудова прогнозної регресійної моделі інвестиційного потенціалу м. Києва

1. Розрахунок параметрів моделі матричним методом:

$$A = (X'X)^{-1} X'Y \quad (16.1)$$

1. Формуємо матриці X та Y з вихідних даних					
	Матриця Y	422945,85 435977,69 652755,97 812727,97 940419,24		Матриця X	1 357377 62715,10 62739426 1 451700 76513,70 73098125 1 559140 92253,60 98915641 1 699185 118207,60 124710880 1 719461 141173,80 171459360
2. Транспонуємо матрицю X					
	X	1 357377 62715,1 62739426 1 451700 76513,7 73098125 1 559140 92253,6 98915641 1 699185 118207,6 124710880 1 719461 141173,8 171459360			
3. Знаходимо добуток транспонованої матриці X та матриці X					
XX		5,00 2786863,37 490863,80 530923432,00 2786863,37 1650873069681,66 292774926142,94 321302104237268,00 490863,80 292774926142,94 52201335272,86 57600384576358,70 530923432,00 321302104237268,00 57600384576358,70 64014991209750000,00			
4. Знайдемо обернену матрицю XX					
(XX) ⁻¹		9,241155976 3,20351E-05 -0,000641051 3,39381E-07 3,20351E-05 5,88187E-10 -6,91807E-09 3,00694E-12 -0,000641051 -6,91807E-09 9,33665E-08 -4,39711E-11 3,39381E-07 3,00694E-12 -4,39711E-11 2,16735E-14			
5. Знайдемо добуток транспонованої матриці X та матриці Y					
XY		3264826,72 1,95791E+12 3,48936E+11 3,85572E+14			
6. Множимо матрицю з пункту 4 на матрицю з пункту 5 і визначимо параметри моделі					
(XX) ⁻¹ XY		62920,13101 вільний член (a0) 1,637249424 a1 -12,96696718 a2 0,008951292 a3			

Рис. 16.1 Розрахунок параметрів моделі матричним методом за допомогою прикладної програми Excel

Рівняння моделі має вигляд:

$$Y = 1,637X_1 - 12,967X_2 + 0,009X_3 + 62920,13 \quad (16.2)$$

2. Перевірка моделі на достовірність за допомогою коефіцієнтів детермінації (R^2) та кореляції (R):

$$R^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (Y_{\text{розрах}} - Y_{\text{сер}})^2}{\sum_{i=1}^n (Y_{\text{факт}} - Y_{\text{сер}})^2} \quad (16.3); \quad \sqrt{R^2} \quad (16.4)$$

X1	X2	X3	У факт	У розр	У сер	(У розр - У сер) ^2	(У факт - У сер) ^2
357377	62715,10	62739426	422945,85	396409,6664	84589,17	97232021977	1,14485E+11
451700	76513,70	73098125	435977,69	464637,6849	87195,538	1,42463E+11	1,21649E+11
559140	92253,60	98915641	652755,97	667545,1082	130551,194	2,88362E+11	2,72698E+11
699185	118207,60	124710880	812727,97	791189,7415	162545,594	3,95193E+11	4,22737E+11
719461	141173,80	171459360	940419,24	945044,5191	188083,848	5,72989E+11	5,66009E+11
Σ:						1,49624E+12	1,49758E+12
						Коефіцієнт детермінації	0,999106729
						Коефіцієнт кореляції	0,999553265

Рис. 16.2 Перевірка моделі на достовірність, шляхом розрахунку коефіцієнтів кореляції та детермінації за допомогою прикладної програми Excel

3. Графічне відображення співвідношення фактичних та отриманих результатів

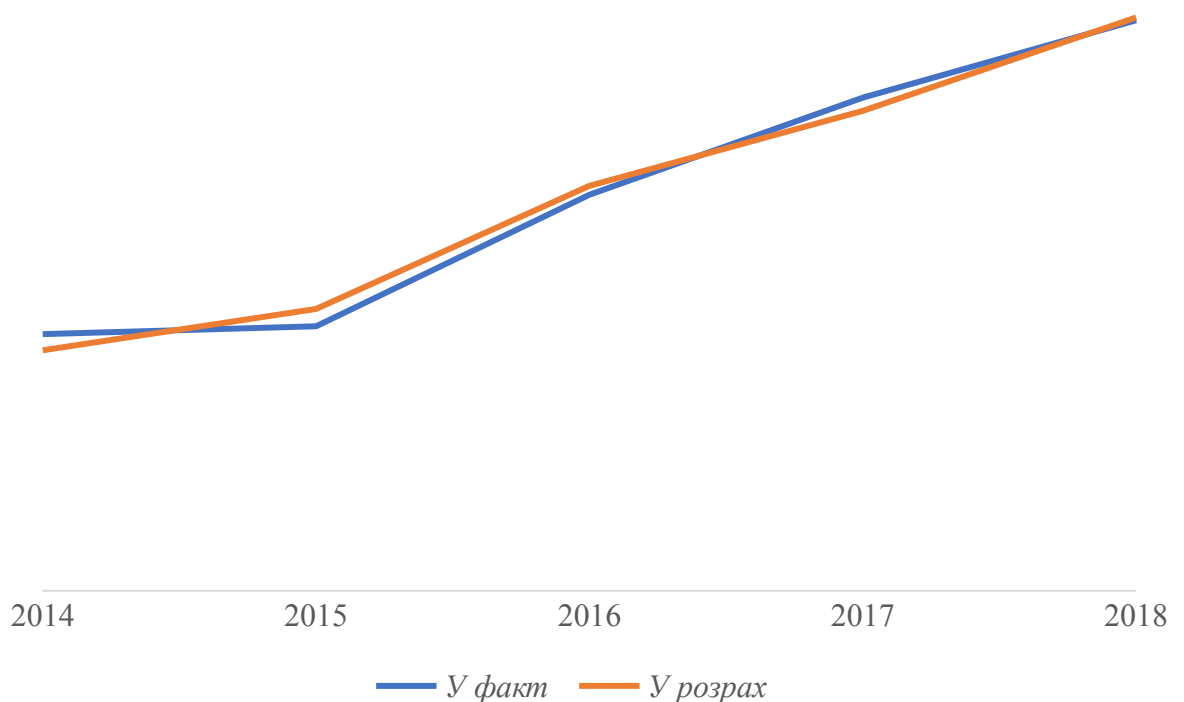

Рис. 16.3 Співвідношення фактичних та розрахованих за моделлю значень результативного показника дослідження (інвестиційного потенціалу, У)

Регресійний аналіз взаємозв'язку бюджетного потенціалу з окремим фактором впливу (X_i)

- З фактором X_1 (інвестиційним потенціалом)

ВЫВОДИТОГОВ							
<i>Регрессионная статистика</i>							
Множественный R		0,994032506					
R-квадрат		0,988100623					
Нормированный R-квадрат		0,984134164					
Стандартная ошибка		1775878,712					
Наблюдения		5					
<i>Дисперсионный анализ</i>							
	<i>df</i>		<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>	
Регрессия	1		7,85642E+14	7,85642E+14	249,1140369	0,000552882	
Остаток	3		9,46124E+12	3,15375E+12			
Итого	4		7,95103E+14				
<i>Коэффициенты</i>							
		<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>	
Y-пересечение		-2096867,809	2662860,708	-0,787449303	0,488500496	-10571279,03	6377543,411
Переменная X 1		61,43669611	3,892501179	15,78334682	0,000552882	49,04902011	73,8243721
ВЫВОД ОСТАТКА							
	<i>Наблюдение</i>	<i>Предсказанное Y</i>	<i>Остатки</i>				
	1	23887527,85	-2240031,848				
	2	24688161,04	1938896,958				
	3	38006302,35	444938,6468				
	4	47834453,5	415879,4969				
	5	55679383,25	-559683,2539				

Рис. 16.4 Результати регресійного аналізу за допомогою прикладної програми Excel

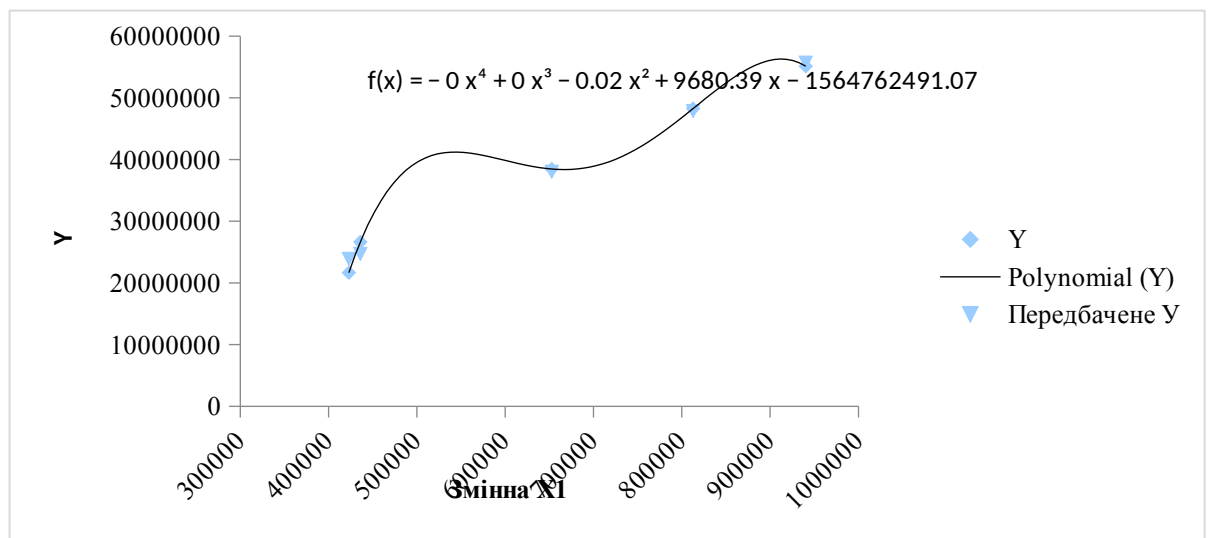

Рис. 16.5 Графік прогнозу та підбору математичної функції

На підставі проведеного аналізу можна зробити такі висновки:

- Між бюджетним потенціалом та інвестиційним потенціалом (X_1) існує сильний прямий додатній зв'язок, про що свідчить високий рівень коефіцієнту кореляції (0,99). На 98% значення Y обумовлено фактором X_1 , і лише на 2% — від інших факторів, про що свідчить коефіцієнт детермінації. Фактичне значення критерію Фішера (249,11) є більшим за табличне, отже, модель достовірна з імовірністю 0,95. Отримане значення коефіцієнта a_0 (вільного члена рівняння) статистично дорівнює 0. Достовірним є значення коефіцієнта a_1 згідно критерію Стюдента. Оскільки значення параметра a_0 (-0,79) є меншим за табличний показник, а параметра a_1 (15,79) — більшим. Для отриманих даних рівняння регресії має вигляд:

$$Y = 61,4X_1 - 2096867,8 \quad (16.5)$$

Подальший аналіз та побудова відповідних графіків дає можливість зробити висновок, що найкраще зв'язки у моделі описує поліноміальна функція, задана рівнянням:

$$Y = -7E-15x^4 + 2E-08x^3 - 0,0215x^2 + 9680,4x - 2E+09 \quad (16.6)$$

- Між бюджетним потенціалом та інвестиційною привабливістю (X_2) також існує сильний прямий додатній зв'язок, про що свідчить високий рівень коефіцієнту кореляції (0,97). На 95% значення Y обумовлено фактором X_2 , і лише на 5% — від інших факторів, про що свідчить коефіцієнт детермінації. Фактичне значення критерію Фішера (57,15) є більшим за табличне, отже, модель достовірна з імовірністю 0,95. Отримане значення коефіцієнта a_0 (вільного члена рівняння) статистично дорівнює 0. Достовірним є значення коефіцієнта a_1 згідно критерію Стюдента. Оскільки значення параметра a_0 (-5,21) є меншим за табличний показник, а параметра a_1 (7,56) — більшим. Для отриманих даних рівняння регресії має вигляд:

$$Y = 256526550,87X_2 - 85626631,9 \quad (16.7)$$

Подальший аналіз та побудова відповідних графіків дає можливість зробити висновок, що найкраще зв'язки у моделі описує поліноміальна функція, задана рівнянням:

$$Y = 2E+10x^4 - 2E+10x^3 + 9E+09x^2 + 2E+08x - 5E+08 \quad (16.8)$$

Оцінка результативності реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року у частині розвитку інвестиційної діяльності за 2016 рік

Назва показника	Планове значення	Фактичне значення	Стан виконання індикатора	Проблемні питання, їх вплив на досягнення прогнозного значення індикатора
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу, доларів США	10720	8623,5	середній	—
Кумулятивні прямі іноземні інвестиції на одного постійного жителя, тис. євро/мешканця	9,4	7,7	середній	<ul style="list-style-type: none"> • національна валюта, що девальвує; • зростаючий рівень інфляції; • негативна курсова різниця при перерахунку іноземної валюти в процесі внесення/виведення іноземного капіталу; • відсутність дієвого механізму реалізації інвестиційних проектів у сфері державно-приватного партнерства.
Капітальні інвестиції на рік, тис. грн / мешканця	9,3	20,5	високий	—

Джерело: складено самостійно за матеріалами [40].

Оцінка результативності реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року у частині розвитку інвестиційної діяльності за 2017 рік.

Назва показника	Планове значення	Фактичне значення	Стан виконання індикатора	Проблемні питання, їх вплив на досягнення прогнозного значення індикатора
Капітальні інвестиції на рік, тис грн/мешканця	49	26,7	середній	Повільні темпи зростання показників інвестиційної діяльності викликані наслідками загальної в країні соціально-економічної та політичної кризи попередніх років
Кумулятивні ПІІ, тис дол США/мешканця	12	8,1	низький	

Кредитний рейтинг міста за шкалою рейтингового агентства S & P (не нижче)	BBB	B-(прогноз стабільний)	середній	—
Створення публічного реєстру інвестиційних проектів м. Києва	так	так	високий	—
Співвідношення кількості підписаних інвестиційних договорів до кількості заповнених анкет інвесторів (через єдиний інвестиційний портал КМДА),%	15	9	середній	—
Співвідношення кількості укладених інвестиційних договорів до кількості інвестиційних проектів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій,%	40	20	низький	1. Відсутність затвердженої містобудівної документації з інвестиційних проектів з високою стадією готовності 2. Скасування результатів конкурсів у зв'язку з висуванням переможцем неприйнятних умов підписання інвестиційного договору 3. Недотримання суб'єктами погодження проектів рішень Київради / розпоряджень КМДА щодо погодження реалізації інвестиційних проектів визначених регламентом строків 4. Не згода громадськості щодо реалізації окремих інвестиційних проектів
Співвідношення кількості інвестиційних проектів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, до кількості заповнених анкет ініціаторів,%	18	44,4	високий	—

Джерело: складено самостійно за матеріалами [41].

Оцінка результативності реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року у частині розвитку інвестиційної діяльності за 2018 рік.

Назва показника	Планове значення	Фактичне значення	Стан виконання індикатора	Проблемні питання, їх вплив на досягнення прогнозного значення індикатора
Капітальні інвестиції на рік, тис грн/мешканця	49	40,3	високий	—
Кумулятивні ПІІ, тис дол США/мешканця	12	5,7	низький	Повільні темпи зростання показників інвестиційної діяльності пояснюються наслідками загальної соціально-економічної кризи попередніх років.
Кредитний рейтинг міста за шкалою рейтингового агентства S & P (не нижче)	BBB	B-	середній	—
Створення публічного реєстру інвестиційних проектів м. Києва	так	так	високий	—
Співвідношення кількості підписаних інвестиційних договорів до кількості заповнених анкет інвесторів (через єдиний інвестиційний портал КМДА), %	15	100	високий	—
Співвідношення кількості укладених інвестиційних договорів до кількості інвестиційних проектів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, %	40	100	високий	—
Співвідношення кількості інвестиційних проектів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, до кількості заповнених анкет ініціаторів	18	73,3	високий	—

Джерело: складено самостійно за матеріалами [41].

**Прогнозовані цільові індикатори розвитку інвестиційної сфери на 2019-2020 рр. згідно
«Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 рр.»**

Індикатор	Одиниця виміру	2019	2020
Затвердження нового Порядку проведення інвестиційних конкурсів	так/ні	—	—
Кількість укладених інвестиційних договорів	од.	9	10
Залучення коштів до спеціального фонду бюджету міста Києва (відповідно до умов інвестиційних договорів)	млн грн	11,0	12,0
Обсяг капітальних інвестицій в розрахунку на 1 особу	тис. грн	45,0	49,0
Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) у розрахунку на 1 особу населення	тис. дол. США	10,0	12,0
Створення публічного реєстру інвестиційних проєктів міста Києва	так/ні	так	так
Співвідношення кількості підписаних інвестиційних договорів до кількості заповнених анкет інвесторів (через єдиний інвестиційний портал КМДА)	%	14	15
Співвідношення кількості укладених інвестиційних договорів до кількості інвестиційних проєктів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій	%	30	40
Співвідношення кількості інвестиційних проєктів, включених до переліку об'єктів, що потребують залучення інвестицій, до кількості заповнених анкет ініціаторів	%	17	18
Розробка концепції створення індустріального парку «Київська бізнес-гавань»	—	так	—

Джерело: [43].

**Прогнозні індикатори розвитку промисловості та підприємництва міста Києва
в 2018-2019 рр.**

Індикатор	2018 рік (прогноз)	2018 рік (факт)	2019 рік	2020 рік
Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	17,3	20,6	17,4	24
Кількість підготовлених пропозицій щодо розробки механізмів підтримки точок зростання, од.	1	1	2	2
Кількість земельних ділянок, які заплановано визначити для створення на них індустріальних парків, од.	2	3	2	2
Кількість груп та кластерів, од.	1	1	2	2
Кількість організацій, які будуть зареєстровані в інформаційній системі «Промисловість і наука», од.	1700	1490	1800	1850
Кількість проведених заходів (круглих столів, навчань, бізнес-зустрічей, семінарів, тренінгів тощо), од.	25	54	30	40

Джерело: складено самостійно за матеріалами [43], [45].

**Прогнозні індикатори розвитку інфраструктури міста Києва
в 2018-2019 рр.**

Індикатор	2018 (прогноз)	2018 (факт)	2019	2020
Коефіцієнт використання автомобіля	0,78	—	0,74	0,70
Обсяг викидів діоксиду вуглецю, утворених транспортними засобами. тонн / тис. мешканців	622,0	—	617,0	605,0
Кількість загиблих у ДТП, осіб/100 тис. мешканців	3,6	4,7	3,3	3,3
Середній рівень зносу рухомого складу тролейбусів, %	25,8	42,7	25,65	25,5
Середній рівень зносу рухомого складу трамваїв, %	87	78,9	65	45
Середній рівень зносу рухомого складу автобусів, %	55	75,6	50	40
Середній рівень зносу рухомого складу метрополітену, %	85,25	67,04	80	<45
Протяжність ліній комунального громадського електротранспорту (трамвай, тролейбус), км/100 тис. мешканців	45,8	41,7, внаслідок недостатнього обсягу фінансування	46,4	47,2
Проведення щорічного аудиту фінансової звітності КП "Київпастрас", КП "Київський метрополітен", КП "Київавтодор", КП "Київтранспарксервіс" з подальшою публікацією аудиторського висновку на офіційних веб-сайтах цих підприємств	так	так	так	так

Джерело: складено самостійно за матеріалами [43], [45].

Прогнозні цільові показники підвищення ефективності та прозорості роботи міських органів влади і служб м. Києва в 2018-2020 рр.

Індикатор	2018 (прогноз)	2018 (факт)	2019	2020
Кількість реалізованих пілотних проєктів із застосуванням механізму державно-приватного партнерства, од	–	–	–	1
Кількість проведених консультацій з громадськістю, од	200	212	230	250
Кількість проведених щорічних громадських експертиз, од	1	1	2	3
Кількість проведених щорічних соціологічних досліджень, од	2	2	2	3
Запровадження сервісу онлайн оцінювання діяльності КМДА	ні	ні	так	так
Впровадження системи внутрішнього контролю COSO	ні	ні	ні	так
Частка розглянутих електронних петицій (на які надано офіційні відповіді КМДА) серед тих, що були підтримані (пройшли встановлений бар'єр), %	100	100	100	100
Рівень поінформованості щодо реалізації завдань міської політики шляхом опитування громадської думки, %	25	40	30	35

Джерело: складено самостійно за матеріалами [43], [45].